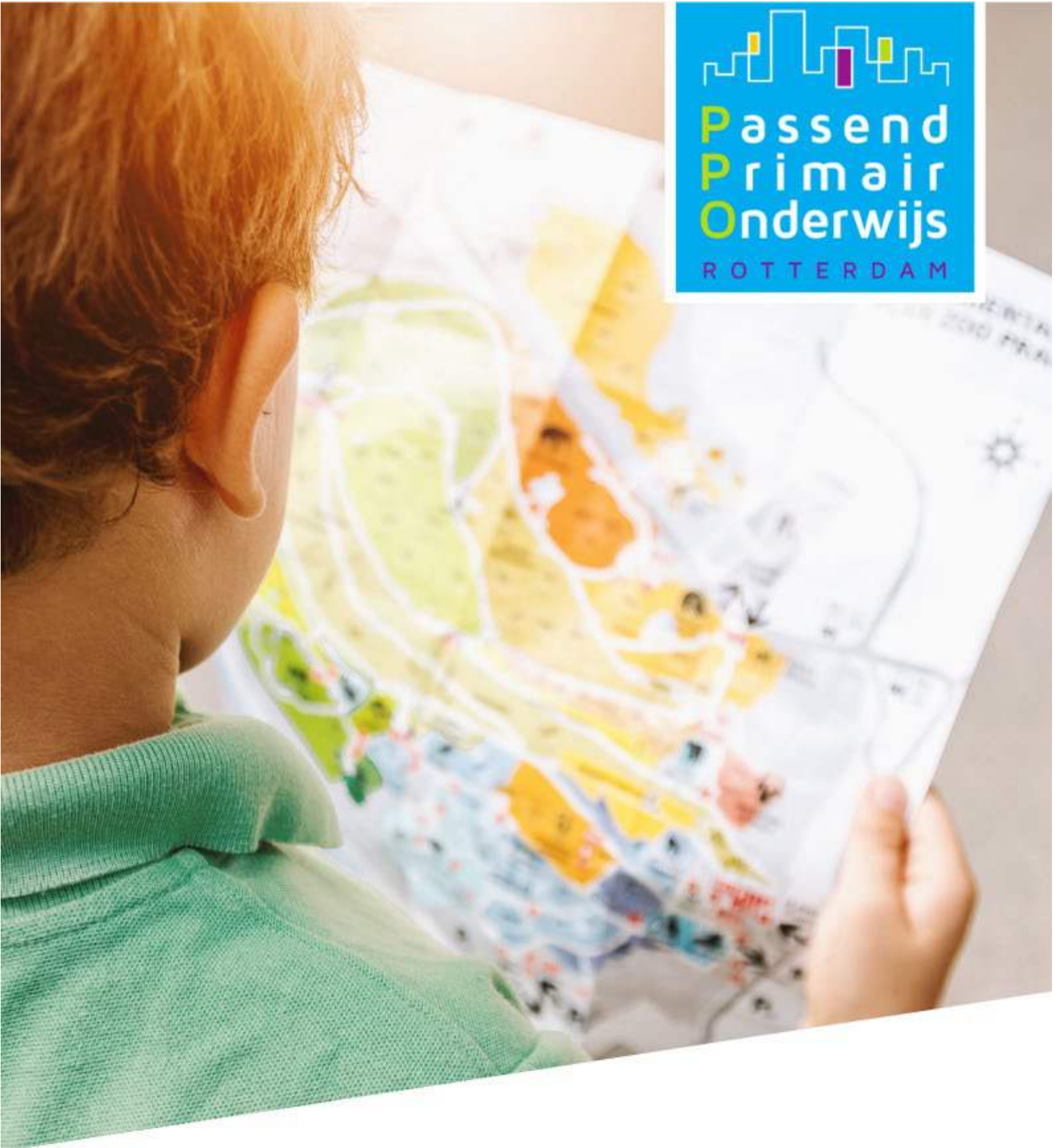

Passend
Primair
Onderwijs

ROTTERDAM

PPO ROTTERDAM

JAARVERSLAG

2022

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
1. Algemeen	4
1.1. Doelstelling van de organisatie	4
1.2. Strategisch beleid en kernactiviteiten	5
1.3. Juridische structuur	6
1.4. Interne organisatiestructuur	7
1.5. Duurzaamheid	8
1.6. Internationalisering	8
2. Governance	9
2.1. Ontwikkelingen op het gebied van governance	9
2.2. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs	9
2.3. Horizontale verantwoording	10
2.3.1. Medezeggenschapsraad	10
2.3.2. Ondersteuningsplanraad	10
2.3.3. Klankbordgroep	11
2.3.4. Ombudspersoon	11
2.3.5. Klachtenregeling	12
3. Beleid en resultaten	14
3.1. Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar	14
3.1.1. Gevolgen coronavirus	14
3.1.2. Kengetallen	14
3.2. Verwachte toekomstige ontwikkelingen	20
3.3. Beleid en resultaten	22
3.3.1. Uitgangspunt 1: Kinderen worden goed en zo dicht mogelijk bij huis ondersteund	
3.3.2. Uitgangspunt 2: Ouders en professionals worden, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, nauw betrokken bij de ondersteuning van het kind	
3.3.3. Uitgangspunt 3: De schoolcontactpersoon is een bekend en vertrouwd gezicht voor het hele schoolteam	
3.3.4. Uitgangspunt 4: De ondersteuning wordt snel en bij voorkeur binnen de school geregeld, waarbij gebruik gemaakt kan worden van een breed scala aan specialisten	
3.3.5. Uitgangspunt 5: De extra ondersteuningsmiddelen worden op transparante wijze, effectief ingezet op die plaatsen waar dat het hardste nodig is	
3.3.6. Uitgangspunt 6: Er zijn voor ieder kind passende ontwikkelingsmogelijkheden	
3.3.7. Uitgangspunt 7: Met gezond verstand en vertrouwen in elkaar, beperken we de bureaucratie tot een minimum	
3.4. Onderzoek	32

4. Personeel	33
4.1. Belangrijke ontwikkelingen	33
4.2. Ziekteverzuim, Arbo en Veiligheid	35
4.3. Personeel in cijfers	36
4.4. Beheersing uitkeringen na ontslag	37
5. Bedrijfsvoering	38
5.1. Organisatie Staf	38
5.2. Huisvesting	38
5.3. ICT	38
5.4. Communicatie	39
5.5. Kwaliteitszorg	41
5.6. Privacy	42
6. Financiën	44
6.1. Toelichting op de balans	45
6.2. Toelichting op de staat van baten en lasten	47
6.3. Toelichting op investeringen	49
6.4. Toelichting op kasstromen en financiering	49
6.5. Treasurybeleid	49
7. Continuïteitsparagraaf	50
7.1. Kengetallen	50
7.2. Meerjarenbegroting	51
7.3. Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	53
7.4. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	54
7.5. Rapportage toezichthoudend orgaan	56
Ondertekening	57
8. Rapportage toezichthoudend orgaan	58
9. Jaarrekening	62

VOORWOORD

Post pandemie

Het jaar 2022 stond bij PPO Rotterdam in het teken van het ‘oppakken waar we gebleven waren’. De transitie van werken met en werken zonder Corona verliep redelijk organisch. Het werken in de teams kwam onder druk te staan door het ook bij ons spelende personeelstekort. Daarnaast hadden we een redelijk grote groep oud gedienden die met pensioen ging en daarmee het tekort groter maakten. Gelukkig bleef alles dankzij de grote inzet van velen werkbaar en hebben de scholen over het algemeen weinig last van onze personeelstekorten ervaren.

Centrale Aanmelding en Toeleidings Route CAR

De CAR kende een vliegende start door het afgeven van een TLV én het plaatsten van enkele leerlingen in het SO binnen enkele weken. Helaas moeten we constateren dat de CAR voor veel kinderen leidde tot een snelle plek op een wachtlijst veroorzaakt door de grote druk op het speciaal onderwijs.

Terugdringen reserves

Het voornemen om in 2022 onze reserves fors te verminderen is niet uitgekomen. Een onverwachte dotatie van OC&W van ruim een miljoen euro gecombineerd met een fors personeelstekort waren hiervan de oorzaak. Met enige zorg wachten we de reactie van het ministerie af.

Thuiszitters

Het aantal thuiszitters is in 2022 gegroeid tot ongeveer 110. Opvallend blijft daarbij het grote aantal kleuters en kinderen waarbij ‘zorg voorliggend’ is en die wij daarom niet kunnen plaatsen. Het overleg hierover met de gemeente Rotterdam verloopt goed en we hebben vertrouwen in de genomen maatregelen die het aantal thuiszitters zouden moeten doen afnemen. De in 2022 gemaakte afspraken over het inrichten van ‘aanvangsklassen’ zullen in 2023 worden geëffectueerd en helpend zijn in het verminderen van het aantal jonge thuiszitters.

Bewondering

Kijkend naar de grote problemen waar het Rotterdamse gespecialiseerd- en primair onderwijs mee wordt geconfronteerd kan ik alleen maar mijn bewondering uitspreken over de wijze waarop er wordt gewerkt. Ondanks alles blijven schoolteams zich enorm inzetten voor hun leerlingen.

Michiel Minderhoud

Directeur-Bestuurder Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

1. ALGEMEEN

1.1. Doelstelling van de organisatie

Missie

De Rotterdamse schoolbesturen voor primair onderwijs en speciaal onderwijs hebben de gezamenlijke opdracht om ervoor te zorgen dat er voor alle kinderen een passende onderwijsplek beschikbaar is. Wij vormen met elkaar het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam en geven onze opdracht vorm aan de hand van de volgende missie:

Alle Rotterdamse kinderen een passende onderwijsplek, zoveel mogelijk in de eigen wijk.

Visie

De visie beschrijft wat PPO Rotterdam wil bereiken. Vanuit deze visie is het Ondersteuningsplan geschreven. Voor de periode 2020-2024 is de visie als volgt:

PPO Rotterdam streeft naar het inclusiever worden van alle vormen van onderwijs (bao-sbo-so) en het voorkomen van uitsluiting zodat er voor alle Rotterdamse kinderen een passende onderwijsplek beschikbaar is. Regulier waar het kan, speciaal als het moet en zoveel mogelijk thuisnabij (in de eigen wijk). PPO Rotterdam faciliteert de scholen om dit te kunnen realiseren en stimuleert hybride vormen van onderwijs .

Kernwaarden

PPO Rotterdam werkt als organisatie vanuit een aantal kernwaarden. Deze kernwaarden geven aan waarom en hoe we de dingen doen in Rotterdam. Onze kernwaarden zijn:

- *Samenwerken*

Samen lossen we het in Rotterdam op

PPO Rotterdam werkt samen:

- met de scholen, op de scholen (schoolcontactpersonen, intern begeleiders, leerkrachten, ouders, directie, schoolmaatschappelijk werk);
 - met externe partners zoals gemeente, zorgaanbieders, enzovoort;
 - binnen de eigen organisatie (Onderwijs Arrangeer Teams (OAT), regio's, MT);
- omdat we mét elkaar meer bereiken.

- *Persoonlijk*

Iedereen doet ertoe in Rotterdam

De medewerkers van PPO Rotterdam nemen vragen (van leerkrachten, ouders, collega's, enzovoort) serieus en zoeken naar de meest passende oplossing. Daarbij zijn zij zich bewust van hun eigen professioneel handelen en de voorbeeldfunctie die zij hiermee vervullen (vriendelijkheid, eerlijkheid, inzet, werkplezier).

- *Innovatie*

Wij durven buiten de lijntjes te kleuren

Om alle kinderen een passende onderwijsplek te kunnen bieden, zijn nieuwe werkwijzen en samenwerkingsvormen nodig. PPO Rotterdam staat daarom open voor het toepassen van nieuwe ideeën, houdt zichzelf en anderen scherp met nieuwe inzichten en ontwikkelt nieuwe aanpakken en werkwijzen (zoals bijvoorbeeld Kleuters in Delfshaven (KID) en de ONZE-aanpak). Daarnaast stimuleert PPO Rotterdam het leren van en met elkaar.

1.2. Strategisch beleid en kernactiviteiten

PPO Rotterdam heeft haar strategisch beleid tot aan 2024 vastgelegd in het [Ondersteuningsplan 2020-2024 Rotterdam doet het! samen naar inclusiever onderwijs](#). Kern van het strategisch beleid is het Rotterdams model.

Het Rotterdams model

In Rotterdam hanteren we een eigen model. Bij de start van passend onderwijs werden termen als ‘expertisemodel’ en ‘school- of bestuursmodel’ en ‘leerlingmodel’ gehanteerd. Bij het expertisemodel wordt de extra ondersteuning door het samenwerkingsverband uitgevoerd. Bij het school- of bestuursmodel doet het schoolbestuur dat. Het leerlingmodel is een variant waarbij ondersteuning door het samenwerkingsverband gericht is op individuele kinderen. Het Rotterdams model is een combinatie van deze drie modellen.

In het Rotterdams model is de expertise over de extra ondersteuning van kinderen geborgd en in dienst van het samenwerkingsverband. Expertise die extern wordt ingehuurd is in de vorm van het ‘schoolbudget’ via de PPO-schoolcontactpersoon per school beschikbaar.

De Wet Primair Onderwijs (WPO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC) vormen onze wettelijke basis. In Rotterdam wordt passend onderwijs collectief en op basis van solidariteit aangepakt. We zetten mensen en middelen in waar het nodig is, ‘ieder het zijne is niet ieder hetzelfde’. We werken aan inclusiever onderwijs, aan een inclusievere stad. Het Rotterdamse model maakt door zijn flexibiliteit ontwikkeling in die richting goed mogelijk.

De gemeente Rotterdam, Koers VO en PPO Rotterdam werken zij in het streven naar kansengelijkheid en optimale ontwikkelingsmogelijkheden voor elk kind.

Kort en goed willen we in Rotterdam dat:

- 1 kinderen goed en zo dicht mogelijk bij huis ondersteund worden.
- 2 ouders en professionals, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, nauw betrokken worden bij de ondersteuning van het kind.
- 3 de schoolcontactpersoon een bekend en vertrouwd gezicht is voor het hele schoolteam.
- 4 de ondersteuning snel en bij voorkeur binnen de school geregeld wordt, waarbij gebruik gemaakt kan worden van een breed scala aan specialisten.
- 5 de extra ondersteuningsmiddelen op transparante wijze, effectief worden ingezet op die plaatsen waar dat het hardst nodig is.

- 6 er voor ieder kind passende ontwikkelingsmogelijkheden zijn.
- 7 we met gezond verstand en vertrouwen in elkaar, de bureaucratie tot een minimum beperken.

1.3. Juridische structuur

PPO Rotterdam is één van de 77 samenwerkingsverbanden voor passend primair onderwijs in Nederland. PPO Rotterdam wordt gevormd door 21 aangesloten schoolbesturen die actief zijn in het primair onderwijs in Rotterdam.

De stad Rotterdam is, uitgezonderd Rozenburg en Hoek van Holland, aangewezen als samenwerkingsverband voor primair passend onderwijs. Alle Rotterdamse basisscholen werken binnen PPO Rotterdam samen om ieder kind het onderwijs te bieden dat het nodig heeft.

PPO Rotterdam is opgericht op 25 maart 2013, toen ook de statuten bij akte van oprichting zijn vastgelegd. Als rechtsvorm is PPO een vereniging. Op 30 november 2016 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden met als belangrijkste doel het scheiden van bestuur en toezicht. Binnen de huidige structuur wordt er gewerkt met een directeur-bestuurder en een Algemene Vergadering als intern toezichthoudend orgaan. Sinds schooljaar 2022-2023 kent de Algemene Vergadering een onafhankelijk voorzitter.

De leden van de vereniging (21 schoolbesturen) zijn:

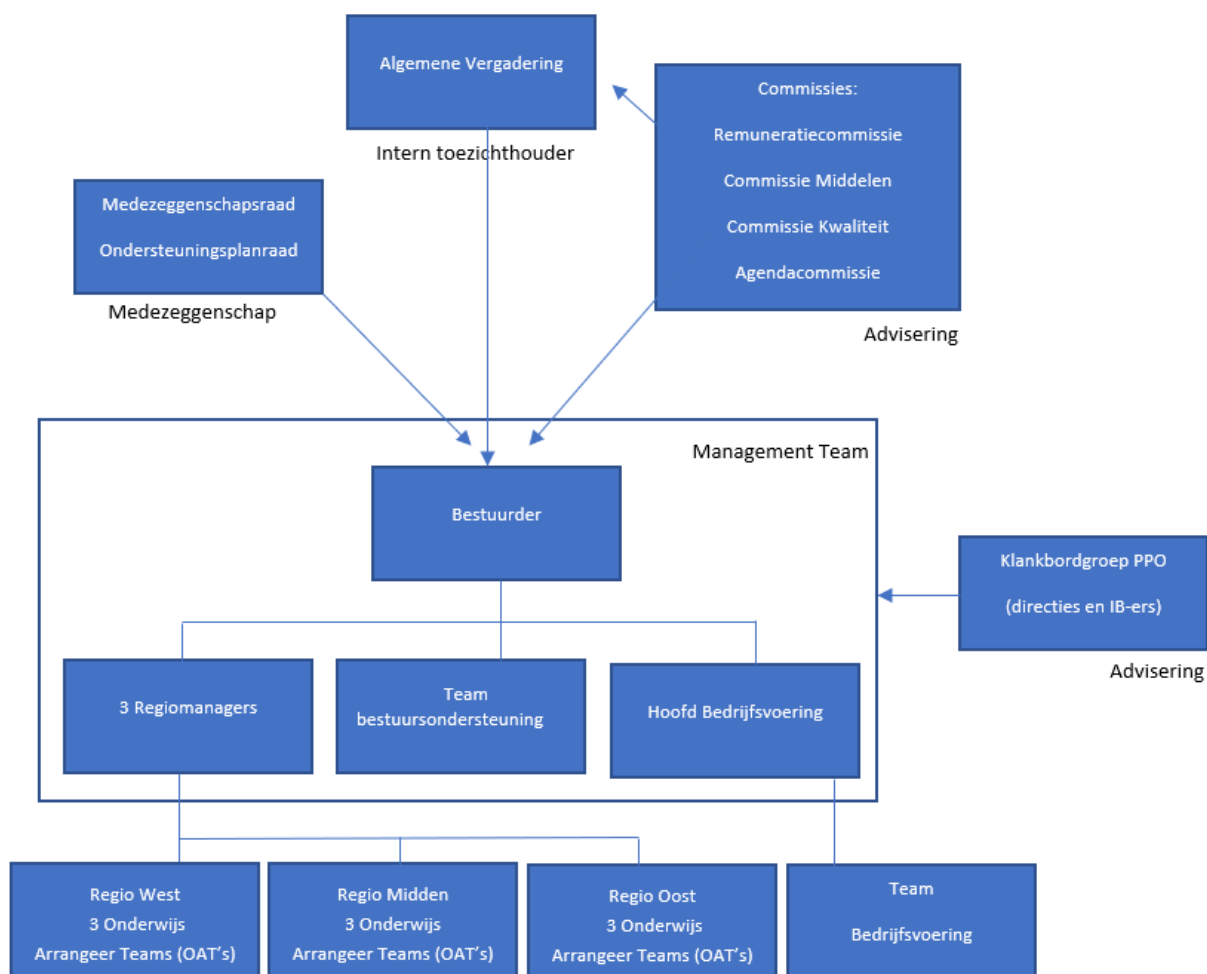
Nr	Naam bestuur	Soort bestuur	Plaats
1	De Kralingsche school	Vereniging	Rotterdam
2	LEV Scholengroep West Nederland	Vereniging	Alphen aan den Rijn
3	Martinusstichting voor so en vso	Stichting	Rotterdam
4	Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	Stichting	Rotterdam
5	Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam
6	Stichting SIOZ	Stichting	Zaanstad
7	Hindoe Onderwijs Nederland	Stichting	Den Haag
8	Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond	Stichting	Rotterdam
9	Kind en Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam
10	Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg Schiebroek	Stichting	Rotterdam
11	Rotterdamse Schoolvereniging	Stichting	Rotterdam
12	SWK-groep (Van Brienoordschool)	Stichting	Berkel en Rodenrijs
13	Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam eo	Stichting	Rotterdam
14	Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs	Stichting	Rotterdam
15	Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	Stichting	Rotterdam
16	Yulius Onderwijs	Stichting	Dordrecht
17	De Rotterdamse Montessorischool	Vereniging	Rotterdam

18	De Van Oldenbarneveltschool	Vereniging	Rotterdam
19	Montessorischool Kralingen	Vereniging	Rotterdam
20	Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs	Stichting	Rotterdam
21	Stichting GROOS	Stichting	Rotterdam

Tabel 1. Overzicht deelnemende schoolbesturen

1.4. Interne organisatiestructuur

PPO kent een platte organisatiestructuur, met als hart van de organisatie de 9 Onderwijs Arrangeer Teams (OAT's) die als zelforganiserende teams functioneren.

Afbeelding 1. Organogram PPO Rotterdam

PPO Rotterdam bestaat uit 9 Onderwijs Arrangeer Teams. De OAT's bieden extra ondersteuning aan leerkrachten, scholen, ouders en kinderen door maatwerk te leveren. Ieder OAT is samengesteld uit medewerkers met verschillende expertises en vaardigheden. Daarnaast zijn bijna alle PPO-medewerkers werkzaam als schoolcontactpersoon (SCP). Afhankelijk van de ondersteuningsvraag gaat de SCP, in overleg met de school, kijken welke vorm van ondersteuning het meest passend is.

1.5. Duurzaamheid

PPO Rotterdam heeft geen specifiek beleid ten aanzien van bijvoorbeeld milieu of maatschappelijk verantwoord ondernemen. In feite zit in alle activiteiten van PPO Rotterdam een belangrijke maatschappelijke relevantie wanneer het gaat om sociale aspecten als inclusief onderwijs, samenwerking met ketenpartners en gelijke kansen voor ieder kind.

Waar mogelijk wordt wel gestuurd op duurzame inkoop, duurzaamheid gebouwen, facilitaire hulpmiddelen en digitaal werken. PPO loopt ook vooruit op komende nieuwe wetgeving voor de registratie van CO₂-uitstoot van door onze medewerkers in verband met het werk afgelegde kilometers. Verder heeft PPO sinds 2020 een leasefietsplan en worden laptops en mobiele telefoons duurzaam ingeruild.

1.6. Internationalisering

De wereld om ons heen verandert snel en de internationalisering neemt toe. Wat in je eigen land, stad of school gebeurt is niet te begrijpen zonder kennis van de wereld. Onderwijs heeft tot taak om leerlingen kennis te laten maken met de internationale en interculturele samenleving. Dat is in een stad als Rotterdam de dagelijkse praktijk. Ook als samenwerkingsverband zijn we ons in toenemende mate bewust van onderwijsontwikkelingen die zich buiten ons land afspelen. Vanuit het project Rotterdam Gaaf! heeft in 2022 een studiereis naar Connecticut plaatsgevonden.

In 2022 werd de wereld opgeschrikt door de inval van Rusland in Oekraïne. Sinds de start van de oorlog in de Oekraïne vangt de gemeente Rotterdam Oekraïense vluchtelingen op in de stad. Onder deze vluchtelingen bevinden zich ook veel kinderen. Speciaal voor de groep Oekraïense kinderen is een tijdelijke schakelschool opgericht, De Gaffel. Net als alle andere scholen voor primair onderwijs in de stad heeft PPO Rotterdam ook aan deze school een schoolcontactpersoon verbonden. Daarnaast heeft PPO in 2022 een Oekraïense gedragswetenschappers in dienst genomen om specifiek deze groep kinderen en hun ouders te ondersteunen.

2. GOVERNANCE

2.1. Ontwikkelingen op het gebied van governance

PPO Rotterdam heeft als rechtsvorm een vereniging. Er waren in 2022 21 schoolbesturen aangesloten bij de vereniging. In november 2016 heeft PPO Rotterdam besloten tot een statutenwijziging en aanpassing van het huishoudelijk reglement, waarin toezicht en bestuur gescheiden zijn. De code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs is daarbij gehanteerd.

De vereniging kent twee organen: het bestuur, bestaande uit een directeur-bestuurder en de Algemene Vergadering in de rol van intern toezichthouder. Daarnaast heeft de Algemene Vergadering een adviserende rol en een werkgeversfunctie naar de directeur-bestuurder. Eind 2020 heeft minister Arie Slob nogmaals het belang van onafhankelijkheid in het toezicht van samenwerkingsverbanden benadrukt in zijn Verbeteragenda Passend Onderwijs waarbij wordt gewerkt aan de verbetering en doorontwikkeling van passend onderwijs.

Binnen PPO Rotterdam is, vooruitlopend hierop, een werkgroep vanuit de Algemene Vergadering in de loop van 2020 al aan de slag gegaan met het opstellen van een advies ten aanzien van onafhankelijk toezicht. In 2021 is het advies in de commissie Kwaliteit en de Algemene Vergadering besproken. Op basis van een positief advies vanuit de commissie Kwaliteit heeft de Algemene Vergadering ingestemd met het voorstel een onafhankelijk voorzitter in te stellen. In 2021 zijn daartoe een aantal documenten uitgewerkt en vastgesteld: concept statutenwijziging, wervingsprocedure en functieprofiel onafhankelijk voorzitter. De werving van de onafhankelijk voorzitter is begin 2022 opgestart en in de Algemene Vergadering van 14 juni 2022 hebben de leden ingestemd met de voordracht voor de benoeming van een onafhankelijk voorzitter. Deze onafhankelijk voorzitter is met ingang van schooljaar 2022-2023 gestart.

2.2. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs

Goed onderwijs vraagt om goed bestuur. De 'Code Goed Bestuur in het primair onderwijs' - waarin leden van de PO-Raad hebben vastgesteld wat zij verstaan onder goed bestuur - geeft schoolbesturen en ook samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs een leidraad bij het realiseren van goed bestuur.

De Code Goed Bestuur is een levend document: het heeft een 'ontwikkelkarakter'. Goed bestuur komt niet tot stand doordat besturen een code vaststellen, maar doordat zij ieder voor zich en gezamenlijk invulling geven aan de principes van de Code en zo het bestuur verder professionaliseren.

Er hebben zich in 2022 geen situaties voorgedaan waarin is afgeweken van de Code Goed Bestuur.

2.3. Horizontale verantwoording

Met horizontale verantwoording wordt de verantwoording bedoeld naar alle belanghebbenden. Het gaat dan om de wijze van omgang en communicatie van het samenwerkingsverband met bijvoorbeeld ouders, MR, gemeente en klachtenbehandeling.

2.3.1. Medezeggenschapsraad

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn verplicht een medezeggenschapsraad (MR) in te stellen. In onze MR zijn medewerkers van PPO Rotterdam vertegenwoordigd. Zij zijn gekozen door de medewerkers van PPO Rotterdam met een vaste aanstelling. De MR bestaat uit zeven leden. Binnen de MR zijn taken verdeeld zoals die van voorzitter, vicevoorzitter en secretaris. Ook is er afgesproken dat een afgevaardigde van de MR de vergaderingen van de Ondersteuningsplanraad (OPR) bijwoont.

Onze MR kent drie vormen van overleg:

- een overleg waarbij MR en bestuurder gezamenlijk overleg voeren en
- zelfstandig overleg van de MR (de openbare MR vergadering en het MR werkoverleg)
- overleg tussen MR en toezichthouder

Het eerste overleg vindt vijfmaal per jaar plaats, de tweede vorm tienmaal en het derde overleg vindt tweemaal per jaar plaats.

De MR heeft zich in 2022 gericht op onder andere de volgende onderwerpen: gesprekkencyclus, personeelsplan, jaarrekening, bestuursverslag, RI&E, professionaliseringsbeleid en professionaliseringsregeling, aanpassing loongebouw, strategisch HR plan/speerpunten HR, begroting 2023 en meerjarenbegroting 2023-2027, beleid vergoeding reiskosten en thuiswerken, zelforganisatie, verlofregeling, regeling functionaris gegevensbescherming, werkkostenregeling, fietsleaseregeling, lief- en leedregeling, faciliteitenregeling en het MR visiedocument.

Daarnaast heeft de MR een rol gespeeld bij de aanbesteding van de ARBO-dienst en keuze voor de nieuwe vertrouwenspersoon. Ook is de MR betrokken geweest bij de sollicitatieprocedure van de onafhankelijk voorzitter van het toezichthoudend orgaan.

In juli 2022 zijn twee MR leden tussentijds afgetreden, hebben twee leden zich herkiesbaar gesteld en was er nog sprake van een openstaande vacature. De vacatures zijn in augustus en december 2022 ingevuld, waardoor de MR weer voltallig is.

2.3.2. Ondersteuningsplanraad

De Ondersteuningsplanraad heeft in 2022 een professionaliseringslag gemaakt. Zo is er een medezeggenschapskursus gevolgd bij de Aob en heeft de OPR intern een tweetal commissies ingesteld om het werk te verdelen. De commissies zijn gelijk aan die van de Algemene Vergadering, een commissie financiën (middelen) en een commissie kwaliteit. Helaas hebben ook in 2022 een aantal

leden de OPR tussentijds verlaten. Dit betekent dat er eind 2022 vacatures waren in de OPR. Met de verkiezingen begin 2023 zijn deze weer opgevuld.

Er hebben in 2022 vijf reguliere OPR vergaderingen plaatsgevonden, waarin vanuit de beide commissies onderwerpen zijn aangedragen. Daarnaast zijn er vanuit de wetgeving (WMS) ook een aantal zaken waarop de OPR advies- of instemmingsrecht heeft. De OPR was uitgenodigd om deel te nemen in de benoemingsadviescommissie maar heeft hiervan geen gebruik gemaakt.

De inhoudelijke onderwerpen die in 2022 aan de orde zijn geweest in de overleggen van de OPR zijn: de opstart en ontwikkeling van het Ouder- en Jeugdsteunpunt, financiën, verkiezingen, verbeteraanpak passend onderwijs en het proces rondom de voorbereidingen voor het nieuwe Ondersteuningsplan. Op de volgende onderwerpen is advies gevraagd aan de OPR: Meerjarenbegroting, Jaarverslag 2021, Ouder- en jeugdsteunpunt en proces Ondersteuningsplan.

2.3.3. Klankbordgroep

De taak van de klankbordgroep is 'het gevraagd en ongevraagd adviseren van de directeur-bestuurder van PPO Rotterdam aangaande inhoudelijke en organisatorische zaken.' Binnen de klankbordgroep PPO Rotterdam behouden directies en intern begeleiders de mogelijkheid om met de eigen groep over (inhoudelijke) ontwikkelingen te spreken en hierover een mening te vormen. De klankbordgroep bestond in 2022 uit 13 leden met vertegenwoordiging vanuit het Bao en (S)BO.

De klankbordgroep is vier keer bijeengekomen. De volgende onderwerpen zijn in de klankbordgroep besproken: capaciteitsproblemen SO, jonge kind/aanvangsklassen, Ouder- en Jeugdsteunpunt, schoolzorgteams, dyslexie/leesinfrastructuur, Centrale AanmeldRoute, inkoop jeugdhulp, nieuwe Ondersteuningsplan, protocol thuiszitters, STAP-coaches en afbouw bovenmatige reserves.

2.3.4. Ombudspersoon

Bij een verschil van mening tussen ouders, scholen, besturen en/of het samenwerkingsverband, is een goed gesprek tussen beide partijen de eerste stap. Binnen PPO Rotterdam kan een ombudsman worden ingezet. De ombudsman is onafhankelijk en kan advies of feedback geven aan alle betrokken partijen. In de praktijk leidt de inzet van de ombudsman vrijwel altijd tot een prettig gesprek en een passende oplossing.

De contacten met de scholen, ouders en collega's verliepen in 2022 als gevolg van covid aanvankelijk nog digitaal. Na het loslaten van de covid-beperkingen waren er weer persoonlijke contacten mogelijk.

De meeste vragen hadden betrekking op:

- De uitvoering van zorgplicht. De aanmelding van leerlingen moet schriftelijk plaatsvinden, waarbij opgemerkt dat digitale aanmelding bijvoorbeeld met een mailbericht voldoet.
- Ouders hebben vrije schoolkeuze. Voor ouders die hun kind willen inschrijven op een clusterschool 3 of 4 of SBO is dat niet vanzelfsprekend.

- Duidelijke aanmeldingsprocedure. Sommige scholen maken geen onderscheid tussen een kennismakingsgesprek en een officiële aanmelding. Waardoor onduidelijk is of de school zich aan haar zorgplicht houdt of dat de school meent dat er geen sprake was van officiële aanmelding.
- Informatieplicht ouders. Leerlingen die ingeschreven en toegelaten werden maar waar de juiste leerling informatie door ouders werd achtergehouden.
- Schorsen en verwijderen. Leerlingen die meerdere keren achter elkaar geschorst of niet meer toegelaten worden op school en als het ware pseudo-verwijderd worden.
- Sommige scholen vinden het een lastige opgave om op basis van argumenten zorgleerlingen na aanmelding te weigeren. Plaatsingsoverleg biedt kansen om de leerlingen thuisnabij onderwijs te kunnen bieden. Sommige ouders wachten het plaatsingsoverleg niet af en besluiten zelf een andere school te gaan zoeken.

Verder zijn er veel individuele contacten met collega's, ouders en scholen over:

- zorgplicht; waaronder aanmelden, inschrijven en toelaten;
- schorsen en verwijderen;
- de mogelijkheid om op proef te plaatsen door middel van de symbiose regeling en de variawet;
- OPP;
- weigering van ouders om het handelingsdeel te tekenen;
- uitstroomprofiel kleuters;
- ontbreken van een OPP;
- moeilijk plaatsbare leerlingen en plaatsingsoverleggen;
- wachtlijsten SO en SBO;
- thuiszitten.

2.3.5. Klachtenregeling

In juni 2017 is binnen PPO Rotterdam een klachtenregeling vastgesteld. Deze is voor externen toegankelijk via de website van PPO Rotterdam. In januari 2018 is de betreffende pagina op de website ook voorzien van een stroomschema bij de klachtenregeling.

In 2022 hebben twee medewerkers van PPO Rotterdam een klacht ingediend bij de landelijke Geschillen Commissie. Aanleiding was het al enige jaren ter discussie staande dilemma over de Rotterdamse leesinfrastructuur en de ondersteunende rol die PPO daar wel of niet in zou moeten spelen. Op basis van een advies vanuit de commissie Kwaliteit is hierover in februari 2022 een bericht geplaatst op Sharepoint. Een aantal collega's reageerden op dit bericht via Sharepoint. De kern van hun kritiek luidde: 'Dit is onzorgvuldige communicatie, de leesondersteuners hadden dit bericht eerst persoonlijk moeten ontvangen voor dat het gepubliceerd werd.' Met deze collega's hebben gesprekken plaatsgevonden waarin de genoemde onzorgvuldige communicatie volgorde werd erkend en het PPO standpunt, je spreekt altijd mét mensen en niet over mensen werd herbevestigd. Met twee collega's, die in de ogen van de directeur-bestuurder onacceptabel hadden gecommuniceerd, is besproken dat dit zwaar werd opgenomen en dat er overwogen werd of een disciplinaire maatregel op zijn plaats zou zijn. In de daarop volgende gesprekken gaven zij aan dat de kritiek niet persoonlijk

was bedoeld en voornamelijk gericht was op de volgorde van communiceren waarop besloten werd geen disciplinaire maatregel te treffen.

Betreffende collega's hebben daarna beiden een klacht ingediend bij de LGC. Collega 1 aangaande onzorgvuldig handelen en collega 2 aangaande 'machtsmisbruik, intimidatie, escalerend gedrag en onzorgvuldig communiceren binnen de organisatie.' De LGC heeft daar waar het de onzorgvuldigheid van de berichtgeving betreft de klachten gegrond verklaard en aangegeven dat er te snel door PPO naar hun mening is 'gejuridiseerd'.

De conclusie dat de volgorde van de berichtgeving onverstandig was, is door PPO reeds in februari getrokken en met alle collega's gedeeld. Binnen de organisatie is aangegeven dat Sharepoint, ondanks het feit dat het kan, niet het platform is om negatieve feedback te geven. De arbeidsverhoudingen met collega 1 zijn hersteld, collega 2 heeft per 1 april 2022 ontslag genomen.

In de organisatie is het thema onderwerp van gesprek daar waar we de uitkomsten van het medewerkers tevredenheidsonderzoek met elkaar bespreken. De uitspraken van de geschillencommissie zijn inhoudelijk besproken met de scheidend en nieuwe voorzitter van de AV.

In het najaar van 2022 is een nieuwe vertrouwenspersoon aangesteld. Samen met de vertrouwenspersoon zal in 2023 de klachtenregeling en de nieuwe klokkenluidersregeling worden doorgenomen en waar nodig aangepast.

3. BELEID EN RESULTATEN

3.1. Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

3.1.1. Gevolgen coronavirus

2022 was het jaar waarin we post-corona de werkzaamheden hebben opgepakt. Het was voor leerlingen, leerkrachten, scholen en PPO medewerkers weer even schakelen om na alle maatregelen de juiste balans te vinden.

De medewerkers van PPO konden in ieder geval weer fysiek op de scholen hun werk verrichten, waardoor aan het uitgangspunt 'de schoolcontactpersoon is een bekend en vertrouwd gezicht voor het hele schoolteam' volledig invulling kon worden gegeven.

Wat vastgehouden is vanuit de corona-periode is de flexibiliteit om vergaderingen online te organiseren. Dit scheelt soms aanzienlijk in reistijd en in de faciliteiten om online of hybride te vergaderen is door PPO geïnvesteerd.

3.1.2. Kengetallen

Leerlingaantallen

Onderstaande tabel laat zien dat het leerlingaantal in het samenwerkingsverband na een periode van stijging, nu al voor het derde jaar op rij dalende is. Deze daling zit bijna volledig in het reguliere basisonderwijs. Het SBO laat wederom een lichte stijging zien (waarschijnlijk nog steeds als gevolg van de SBO kleutergroepen) en het SO blijft nagenoeg stabiel.

	1 okt 2017	1 okt 2018	1 okt 2019	1 okt 2020	1 okt 2021	1 okt 2022
Basisonderwijs	49.923	50.378	50.235	49.758	49.106	48.745
Speciaal basisonderwijs	946	961	1.042	1.109	1.152	1.176
Totaal (S)BO	50.869	51.339	51.277	50.867	50.258	49.921
Speciaal onderwijs	1.166	1.233	1.316	1.313	1.316	1.293
Totaal alle vormen	52.035	52.572	52.593	52.180	51.574	51.214

Tabel 2. Aantal leerlingen per onderwijsvorm (bron: DUO)

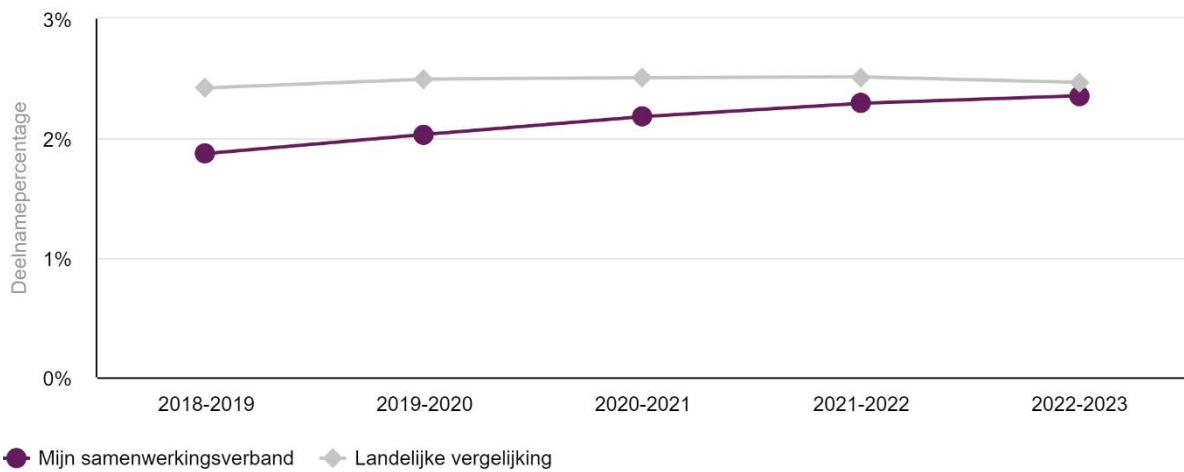
Deelnamepercentage

Het deelnamepercentage SO ligt in Rotterdam een stuk hoger dan het landelijk gemiddelde. Het deelnamepercentage SBO ligt iets lager dan het landelijk gemiddelde, maar laat sinds schooljaar 2018/2019 wel een stijging zien (als gevolg van het starten van SBO kleutergroepen). Het deelnamepercentage SO is de eerste jaren gestegen, maar is nu al een aantal jaar min of meer stabiel. PPO ziet wel dat er een groeiende vraag is naar Speciaal Onderwijs. Het deelnamepercentage blijft stabiel omdat er simpelweg geen plek is. Hierover vinden gesprekken plaats met schoolbesturen, gemeente en omringende samenwerkingsverbanden.

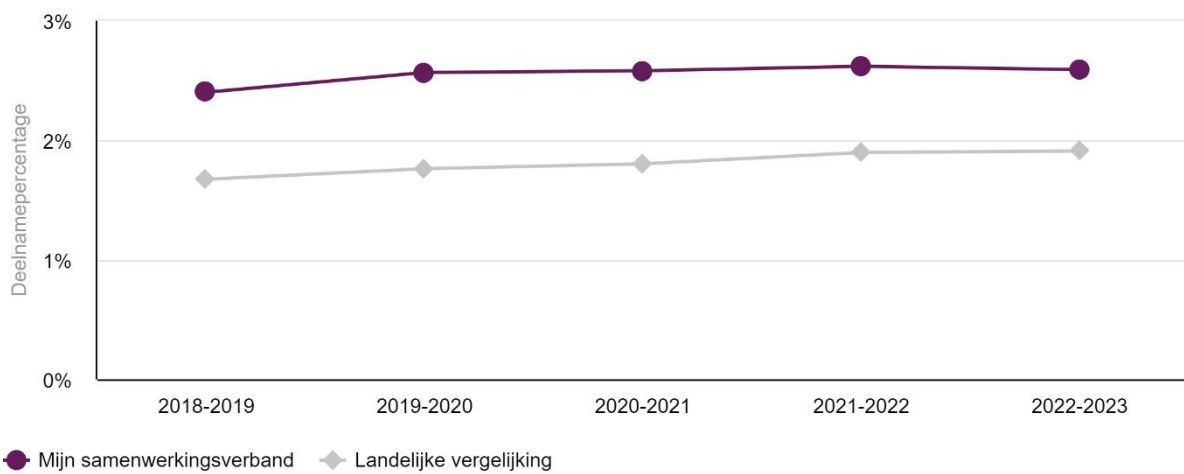
Bron: Dashboard passend onderwijs

Grafiek 1. Deelnamepercentage SBO/SO, Rotterdam (Bron: Dashboard passend onderwijs)

Bron: Dashboard passend onderwijs

Deelnamepercentage SBO, Rotterdam (Bron: Dashboard passend onderwijs)

Bron: Dashboard passend onderwijs

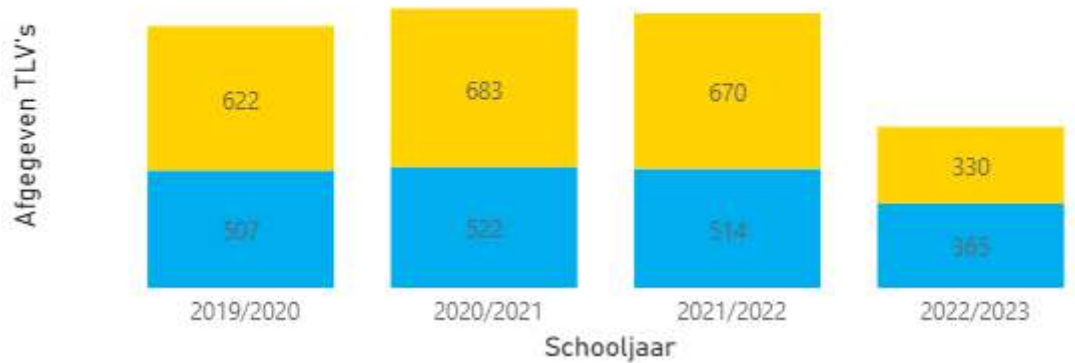
Deelnamepercentage SO, Rotterdam (Bron: Dashboard passend onderwijs)

Toelaatbaarheidsverklaringen

De visie van PPO is om alle Rotterdamse leerlingen passend onderwijs te bieden. Daar waar het kan, bieden we passend onderwijs op reguliere basisscholen. Voor een aantal leerlingen is een onderwijsplaats in het SBO of SO het meest passend. Zij krijgen een toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

Afgegeven TLV's per schooljaar (startdatum; stand t/m 7 mrt 2023)

Nieuw/Herindicatie ● Herindicatie ● Nieuw

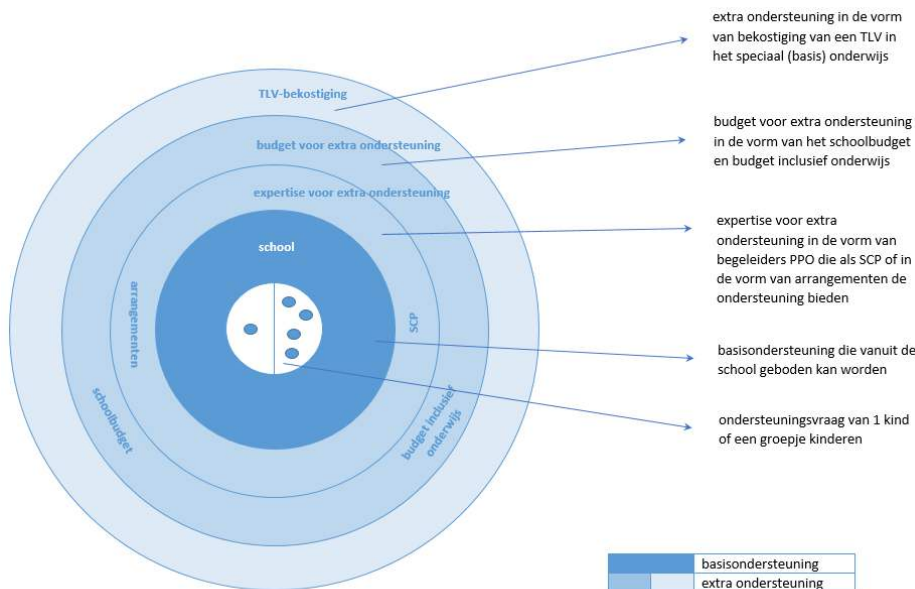

Grafiek 4. Aantal afgegeven TLV's per schooljaar (bron: Dashboard PPO Rotterdam)

Extra ondersteuning

Met de start van de nieuwe Ondersteuningsplanperiode is het aanbod van extra ondersteuning vanuit PPO vereenvoudigd. De focus ligt hierbij nog meer op maatwerk en minder op een vooraf vastgesteld aanbod van (financiële) arrangementen.

In het Rotterdams model ziet dat er als volgt uit:

Afbeelding 2. Visualisatie van het Rotterdams model

Expertise voor extra ondersteuning

- **Ondersteuning door de SCP**
De SCP is heel laagdrempelig toegankelijk voor alle Rotterdamse basisscholen. Bij voorkeur wordt de SCP in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken zodat de activiteiten zoveel mogelijk preventief kunnen plaatsvinden. Door een preventieve aanpak wordt enerzijds ingezet op het voorkomen van escalatie of het ontstaan van handelingsverlegenheid en anderzijds ingezet op het verminderen van bureaucratie (omdat bij preventieve inzet geen OPP benodigd is).
- **Specifieke ondersteuning vanuit PPO Rotterdam**
Ieder OAT bestaat uit professionals met verschillende expertises en vaardigheden. De SCP kan, indien nodig, expertise vanuit het OAT inzetten bij specifieke ondersteuningsvragen. Zo beschikken de OAT's over expertise t.a.v. bijvoorbeeld lezen, begaafdheid, psychodiagnostisch onderzoek en ambulante begeleiding.

Budget voor extra ondersteuning

De hoeveelheid financiële arrangementen waarop scholen een beroep kunnen doen is met het Ondersteuningsplan 2020-2024 sterk teruggebracht: PPO hanteert nog maar twee budgetten. Het schoolbudget en het budget inclusief onderwijs. Het schoolbudget vervangt een viertal 'oude' financiële regelingen. Vanuit het budget inclusief onderwijs worden meerjarige activiteiten gefinancierd, passend binnen de onderwijsvisie van school en schoolbestuur, die stadsbreed bijdragen aan de realisatie van het dekkend netwerk.

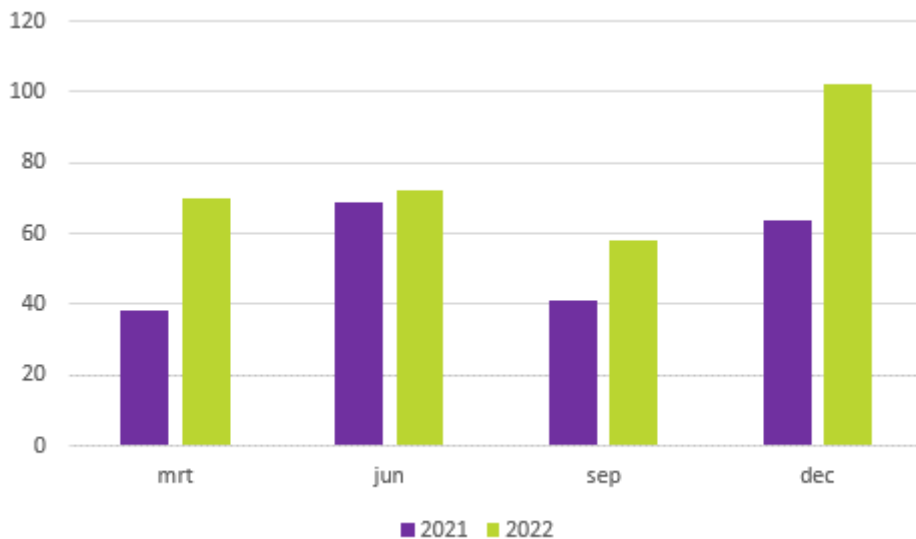
	Begroting 2022	Realisatie 2022
Schoolbudget	2.573.320	2.706.628
Inclusief budget	1.121.400	960.441
Totaal	3.694.720	3.667.069

Tabel 3. Begroting 2022 versus Realisatie 2022 schoolbudget en inclusief budget

De cijfers in tabel 3 laten zien dat de begroting vrijwel volledig gerealiseerd is. Daaruit kan opgemaakt worden dat de middelen voor extra ondersteuning die vanuit PPO Rotterdam voor de scholen beschikbaar zijn, goed gevonden en ingezet worden náást de middelen die vanuit het NPO beschikbaar zijn.

Thuiszitters

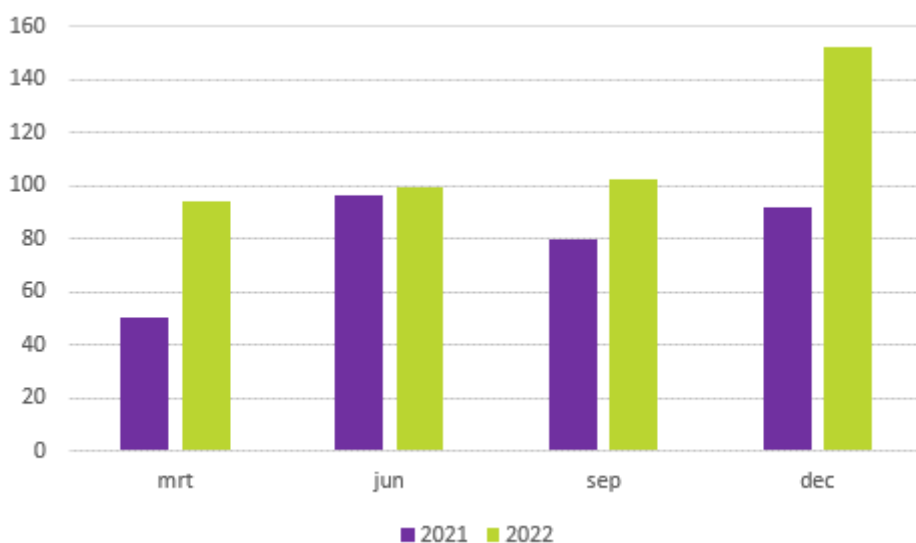
Het aantal officiële thuiszitters is in kalenderjaar 2022 toegenomen. Aan het eind van 2022 is sprake van een forse toename (zie de grafiek hieronder).

Grafiek 4. Aantal leerplichtige thuiszitters dat 4 weken of meer thuiszit

Wat opvalt in de cijfers is dat er zelfs in september al sprake was van een groot aantal thuiszitters. Juist aan het begin van het schooljaar lag het thuiszittersaantal in voorgaande jaren een stuk lager. Voor veel kinderen wordt normaal gesproken gedurende de zomer een plek op een (nieuwe) school gevonden. Tussen september en december is het aantal thuiszitters vervolgens bijna verdubbeld. Een ongekende stijging.

Naast deze officiële thuiszitters, registreert PPO ook de thuiszitters die 4 jaar zijn of die korter dan 4 weken thuiszitten. Het streven van PPO blijft om ALLE thuiszitters vanaf dag 1 in beeld te hebben! Wanneer de cijfers van het totaal aantal thuiszitters (dus de officiële cijfers + de 4-jarigen en thuiszitters die minder dan 4 weken thuiszitten) vergeleken worden met die van vorig jaar, is dezelfde trend zichtbaar en wordt de omvang van de thuiszittersproblematiek nog zichtbaarder.

Grafiek 5. Totaal aantal thuiszitters (inclusief 4-jarigen en leerlingen die minder dan 4 weken thuiszitten)

Net als in 2021 zijn in 2022 de kleuters oververtegenwoordigd in de thuiszitterslijst. Ondanks alle inspanningen voor jonge kinderen zijn scholen en PPO verrast door het groeiende aantal jonge kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Veel jonge kinderen zijn aangewezen op een gespecialiseerde plek in het onderwijs of de jeugdzorg. Vanwege wachtlijsten zijn deze plekken vaak niet direct beschikbaar. Thuiszitten is dan niet altijd te voorkomen.

In 2023 zullen vier aanvangsklassen starten, specifiek gericht op 4- en 5-jarigen. Vanuit de gemeente zullen begin 2023 verschillende dagprogramma's starten. Door uitbreiding van het dekkende netwerk in Rotterdam hopen we meer (jonge) kinderen van een passende plek te kunnen voorzien. De goede samenwerking tussen gemeente en PPO Rotterdam blijft hierin belangrijk. Ongeveer 55% van de thuiszitters in de basisonderwijsleeftijd is op zoek naar een zorgplek in plaats van een onderwijsplek. Voor deze zorgplekken zijn we echt afhankelijk van de gemeente.

Vergeleken met 2021 vallen vijf zaken specifiek op in 2022:

- Een toenemend aantal thuiszitters wacht op een plek in het SO. Zowel ZML- als SO 4-scholen kampen met grote wachtlijsten. PPO bespreekt deze zorgelijke cijfers voortdurend met schoolbesturen en de gemeente Rotterdam. Samen wordt gezocht naar oplossingen
- Het aantal langdurige thuiszitters (> 6 maanden) neemt toe. Dit is te wijten aan wachtlijsten in het SO en de jeugdzorg.
- Er wordt een lichte toename gezien wat betreft 'weigerachtige' ouders. Het gaat hier om thuiszitters voor wie een onderwijsplek beschikbaar zou zijn, maar van wie ouders deze plek weigeren.
- Het aantal thuiszitters dat overgedragen wordt aan de Taskforce Thuiszitters is toegenomen. Hier betreft het thuiszittende leerlingen waarbij het school, PPO en Leerplicht niet gelukt is om tot een doorbraak te komen. De Taskforce neemt dan de casusregie over. Het gaat hier vrijwel altijd om leerlingen met 'weigerachtige' ouders.
- Onder de thuiszitters zien we meer nieuwkomers, bijvoorbeeld uit de Oekraïne maar ook uit andere landen. Rotterdam kent prima onderwijsvoorzieningen voor nieuwkomers die de Nederlandse taal niet machtig zijn. Maar de capaciteit van deze voorzieningen is niet toereikend voor de grote toestroom van nieuwkomers waar we in 2022 mee geconfronteerd zijn. Daarnaast zijn er meer nieuwkomers die (zeer) specifieke onderwijsbehoeften hebben. Deze leerlingen zijn moeilijk plaatsbaar in een nieuwkomersklas, maar kunnen ook niet gemakkelijk opgevangen worden in het SO omdat ze de taal nog niet beheersen. PPO, schoolbesturen en gemeente Rotterdam zoeken naar een oplossing voor dit vraagstuk.

Ondanks het grote aantal thuiszitters continueert PPO de thuiszittersaanpak. PPO Rotterdam heeft thuiszitters snel in beeld en de schoolcontactpersonen en ouderfunctionarissen werken prima samen met de scholen. De samenwerking met de wijkteams verloopt niet altijd soepel. Dit komt vooral omdat een aantal wijkteams met (grote) wachtlijsten kampt.

De preventieve inzet die schoolcontactpersonen en ouderfunctionarissen plegen, werpt nog steeds zijn vruchten af. Het lukt in veel gevallen om thuiszitten te voorkomen. Ook de arrangementen van PPO, waaronder het schoolbudget, dragen bij aan het voorkomen van thuiszitten. Net als in

voorgaande jaren zien we gelukkig dat de thuiszitterslijst dynamisch is. Iedere week komen er thuiszitters bij, maar iedere week worden er ook weer oplossingen voor thuiszitters gevonden.

3.2. Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Ten aanzien van toekomstige ontwikkelingen wordt het volgende verwacht:

- **Leerlingaantal:** volgens de prognoses van DUO zal er komende jaren sprake zijn van een lichte daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs binnen het samenwerkingsverband. De verwachting is dat de aantallen vanaf 2026/2027 weer gaan stijgen.
- **Deelnamepercentage SO en SBO:** T.a.v. het deelnamepercentage SO gaat PPO uit van een stijging, zodra de gevraagde capaciteitsuitbreiding gerealiseerd wordt.
- **Inclusiever onderwijs:** Dit is een ontwikkeling die centraal staat in het Ondersteuningsplan 2020-2024 en waar PPO de komende jaren naartoe werkt. Het inclusiever maken van het onderwijs wordt concreet gemaakt door onder andere de inclusieve scholen (de verwachting is dat we richting de 20 inclusieve scholen gaan in Rotterdam), de ontwikkelingen in de wijk (aangejaagd door PPO), inzet van het schoolbudget en de effecten van ons terug- en doorplaatsingsbeleid. In het voorbije jaar hebben we echter gezien dat de inhoudelijke ontwikkelingen zoals PPO die voor ogen had, worden gefrustreerd door onder andere het lerarentekort. Daarnaast heeft het ministerie van OCW aangekondigd om begin 2023 te komen met een werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035.
- **Vanaf 2023** wordt het primair onderwijs vanuit het Ministerie van OCW per kalenderjaar bekostigd in plaats van op schooljaarbasis. De bekostigingssystematiek is sterk vereenvoudigd. De belangrijkste wijzigingen voor het samenwerkingsverband zijn de verschuiving van de teldatum voor bekostiging van 1 oktober naar 1 februari, de bekostigingssystematiek van SBO wordt gelijkgetrokken aan SO en grensverkeer SBO vervalt. De financiële effecten van de bekostiging lijken mee te vallen als gevolg van de budgettaire-neutrale invoering.
- **In 2021** zijn door alle samenwerkingsverbanden bestedingsplannen voor de afbouw van mogelijk te hoge reserves opgesteld. Door PPO is een afbouwplan opgesteld dat loopt tot het einde van het Ondersteuningsplan en rekening houdt met een minimaal verhogen op basis van een opgestelde risicoanalyse. Hoewel de reserves ultimo 2021 ten opzichte van de 31-12-2019 voor de samenwerkingsverbanden PO met meer dan 50% (43 miljoen) afnamen vond de Minister dat de afbouw onvoldoende snel ging en ging daarom mee in de motie Westerveld om toe te zeggen in 2022 met regelgeving te komen voor een generieke korting op de Rijksbijdrage. Dat de afbouw niet geheel volgens plan kan verlopen heeft te maken met het hoge ambitieniveau van het sectorplan gecombineerd met onverwachte toekenningen aan Rijksbijdrage. Maar uit de cijfers blijkt duidelijk dat samenwerkingsverbanden, en ook PPO Rotterdam serieus bezig zijn met het doelmatig afbouwen van het door de Inspectie vastgestelde mogelijke bovenmatig vermogen. Gezien de grote druk op het Speciaal Onderwijs (door Corona of andere factoren) en de inzet van samenwerkingsverbanden ontstaat het risico dat middelen die hard nodig zijn om te investeren in Passend Onderwijs op de verkeerde plaatsen terecht gaat komen.
- **In 2023** zullen vier aanvangsklassen starten, specifiek gericht op 4- en 5-jarigen. Vanuit de gemeente zullen begin 2023 verschillende dagprogramma's starten. Door uitbreiding van het

dekkend netwerk in Rotterdam hopen we meer (jonge) kinderen van een passende plek te kunnen voorzien. De goede samenwerking tussen gemeente en PPO Rotterdam blijft hierin belangrijk.

- In november 2021 heeft PPO Rotterdam de raamovereenkomst School Zorg Teams op sterkte getekend. De beschikbare NPO-middelen vormden het startpunt van de uitvoering van een verderstreckende ambitie om de aansluiting van de hulpverlening op het onderwijs beter, concreter, praktischer te regelen door
 - a. de capaciteit van het schoolmaatschappelijk werk en het voorschools maatschappelijk werk uit te breiden en de wijkteams op scholen voor primair onderwijs in de gehele stad te positioneren om daarmee de School-zorg-teams op sterkte te brengen,
 - b. de taakverdeling en samenwerking tussen de vier deelnemende professies in de school-zorg-teams beter te regelen,
 - c. beter en consequenter te voorzien in preventie, vroegsignalering en lichtere vormen van hulpverlening.Gedurende 2022 zijn de eerste tranches van deze school zorg teams gestart. In 2023 zullen de school zorg teams verder uitgerold worden en moeten duidelijk worden op welke wijze deze inzet structureel bekostigd kan worden door gemeente en schoolbesturen.

3.3. Beleid en resultaten

Zoals ook vermeld in paragraaf 1.2 heeft PPO Rotterdam haar strategisch beleid tot aan 2024 vastgelegd in het Ondersteuningsplan 2020-2024 ‘Rotterdam doet het! samen naar inclusiever onderwijs’. Centraal in het Ondersteuningsplan staat het Rotterdams model met haar 7 uitgangspunten.

In deze paragraaf wordt de inhoudelijke voortgang op deze 7 uitgangspunten beschreven. Indien er sprake is van knelpunten of stagnatie ten aanzien van de realisatie van de doelstellingen worden eventuele maatregelen toegelicht.

3.3.1. Uitgangspunt 1: Kinderen worden goed en zo dicht mogelijk bij huis ondersteund

In het Ondersteuningsplan is beschreven dat PPO Rotterdam op basis van dit uitgangspunt het volgende wil bereiken:

- minimaal twintig ‘inclusieve scholen’ verspreid over de stad;
- een *actief* terug- en doorplaatsingsbeleid;
- dat er, zo vaak als nodig, een plaatsingsoverleg in de wijk plaatsvindt (waarbij PPO Rotterdam als spiegel fungeert richting de besturen).

Onderstaande tabel maakt aan de hand van een kleurenoverzicht in één oogopslag duidelijk wat de voortgang is geweest in 2022 op de verschillende ambities onder uitgangspunt 1.

Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Inclusieve scholen					
Terug- en doorplaatsingen					
Plaatsingsoverleg					

Tabel 5. Voortgang ambities Uitgangspunt 1

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 1

- Inclusieve scholen
Eind 2022 waren er 13 inclusieve scholen. Het aantal inclusieve scholen is hetzelfde als voorgaande jaren. Wel zijn er wisselingen geweest, er zijn scholen gestopt en er zijn scholen gestart. De spreiding van de inclusieve scholen is niet evenredig over de stad. Het merendeel van de inclusieve scholen bevindt zich op de Noordoever. Daarnaast zijn er vier SBO scholen die in schooljaar 22/23 inclusieve school zijn.
- Terug- en doorplaatsingen
Conform het beleid van PPO wordt de mogelijkheid tot terugplaatsing frequent onder de aandacht gebracht bij ouders en scholen. Ondanks de handreikingen die hiertoe door PPO zijn opgesteld, waarin onder meer een stappenplan beschreven staat, is het aantal terugplaatsingen in de praktijk zeer beperkt. In 2023 zal de handreiking weer aangescherpt worden. Vanwege de capaciteitstekorten in het SO zal hier op ingezet blijven worden.

- Plaatsingsoverleg
De plaatsingsoverleggen lopen goed. Waar nodig wordt dit georganiseerd in de wijk. In veel gevallen is het overleg niet nodig, omdat de school waar is aangemeld een oplossing vindt (al dan niet in overleg met andere scholen). Doordat er veel aandacht is besteed aan de zorgplicht in 2022, is er minder noodzaak tot het voeren van plaatsingsoverleggen.

3.3.2. Uitgangspunt 2: Ouders en professionals worden, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, nauw betrokken bij de ondersteuning van het kind

Aan dit uitgangspunt zijn de volgende ambities verbonden:

- de ouderfunctionaris behartigt niet alleen de belangen van de ouders, maar ondersteunt vooral de communicatie tussen school en ouders;
- de ouderfunctionaris richt zich niet alleen op het ondersteunen van deze communicatie, maar zal deze indien nodig ook begrenzen;
- alle ouders hebben toegang tot Kindkans.

Onderstaande tabel maakt aan de hand van een kleurenoverzicht in één oogopslag duidelijk wat de voortgang is geweest in 2022 op de ambities die vallen onder uitgangspunt 2.

Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Ouderfunctionaris					
Kindkans					

Tabel 6. Voortgang ambities uitgangspunt 2.

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 2

- Ouderfunctionaris
In het team van ouderfunctionarissen zijn in 2022 drie nieuwe collega's gestart. Met elkaar is gewerkt aan het stabiliseren van het team. Het aantal casussen dat door de ouderfunctionarissen wordt opgepakt is (mogelijk als gevolg van corona) zeer hoog. Binnen het netwerk worden de ouderfunctionarissen ook goed gevonden op het gebied van het jonge kind. Zij spelen daarmee een belangrijke rol bij de overstap van voorschool naar primair onderwijs. In 2022 merkten ook de ouderfunctionarissen een toenemende zorgzwaarte, mede als gevolg van de lange wachtlijsten. Zowel voor gespecialiseerde vormen van onderwijs, als voor gespecialiseerde vormen van jeugdhulp.
- Kindkans
Hoewel Kindkans als systeem goed functioneert en veel potentie heeft, zijn er ook aandachtspunten. De beheersing en inrichting van het systeem blijft een vraagstuk. Het is een kneedbaar systeem, met het risico dat er veel vertakkingen in komen, waardoor de informatievoorziening in gevaar komt. PPO heeft hier in 2021 aandacht voor gevraagd bij de

leverancier van Kindkans. Door een in het najaar van 2022 doorgevoerde aanpassing waardoor alleen nog gewerkt kan worden met vaste hulpvragen is een grote verbetering aangebracht. Een knelpunt is dat de registraties van samenwerkingverbanden niet in de gegevensuitwisseling met DUO worden meegenomen, wat betekent dat de controle op de kwaliteit van de leerlingadministraties van schoolbesturen voor de juistheid en volledigheid van arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen niet goed kan plaatsvinden. De controle is nu zeer arbeidsintensief.

3.3.3. Uitgangspunt 3: De schoolcontactpersoon is een bekend en vertrouwd gezicht voor het hele schoolteam

Met betrekking tot dit uitgangspunt heeft PPO Rotterdam voor de komende vier jaar de volgende ambities:

- alle schoolcontactpersonen hebben aan het begin van het schooljaar een gesprek met de school over de invulling van zijn/haar rol op de school (evaluatie, wensen, verwachtingen, etc.);
- dat scholen zich door de inzet van de schoolcontactpersoon versterkt voelen in hun regierol.

Onderstaande tabel geeft weer wat de voortgang is m.b.t. de geformuleerde ambities.

Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Invulling rol SCP					
Versterking regierol scholen					

Tabel 7. Voortgang ambities uitgangspunt 3

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 3

- Invulling rol SCP
Alle schoolcontactpersonen hebben aan het begin van schooljaar 2022/2023 een gesprek met hun school/scholen gevoerd over de invulling van hun rol. Veel schoolcontactpersonen hebben dit gedaan aan de hand van een zogenaamde ‘praatplaat’ die door PPO en BOOR binnen het bondgenotenoverleg ontwikkeld is. In 2022 waren er veel wisselingen door personeelstekorten. Desondanks is de ondersteuning vanuit PPO doorgedaan en is er tevredenheid onder de scholen over de inzet van de SCP. Er wordt daarnaast in toenemende mate gewerkt met twee SCP per school, dat werkt voor zowel de scholen als de OAT’s goed. Soms is er daarbij een onderverdeling tussen bovenbouw en onderbouw en soms een verdeling op basis van expertise of locatie. Dit zorgt voor stabiliteit in de werkzaamheden.
- Versterking regierol
In veel gevallen wordt de regierol goed gepakt door scholen, ondersteund en versterkt door de SCP. Met betrekking tot het aanvragen van schoolbudgetten en zorgplicht, zou de regierol nog iets sterker ingevuld kunnen worden. In de interactie tussen school en SCP zit soms nog wat

onduidelijkheid in verwachtingen. Daarom zijn de hierboven genoemde startgesprekken en de evaluatiegesprekken aan het eind van jaar zo belangrijk.

3.3.4. Uitgangspunt 4: De ondersteuning wordt snel en bij voorkeur binnen de school geregeld, waarbij gebruik gemaakt kan worden van een breed scala aan specialisten

Dit uitgangspunt is voor de komende vier jaar vertaald in de volgende ambitie:

- dat iedere schoolcontactpersoon snel signalen van de school oppikt, de ondersteuningsvraag helder krijgt, en passende ondersteuning realiseert.

Dit gebeurt onder andere door de inzet van diverse arrangementen en door innovatieve werkwijzen zoals bijvoorbeeld in het geval van Kleuters in Delfshaven (KID) en de ONZE-aanpak.

Onderstaande tabel geeft weer wat de voortgang is m.b.t. de geformuleerde ambities.

Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Arrangementen					
Uitrol KID naar andere wijken					
ONZE-aanpak					

Tabel 8. Voortgang ambities uitgangspunt 4

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 4

- Arrangementen
De inzet van arrangementen loopt goed en er wordt volop gebruik van gemaakt. Scholen en PPO werken hierin goed samen en zorgen ervoor dat arrangementen worden ingezet voor die kinderen die het ook echt nodig hebben. Op de diverse specialisaties vindt geregeld professionalisering plaats. Zo is bijvoorbeeld HGW en traumasensitief lesgeven in 2022 onder de loep genomen. Collega's pakken dit gezamenlijk op om de arrangementen zo goed mogelijk te laten aansluiten op de vraag van de scholen en de laatste ontwikkelingen binnen het vakgebied.
- Uitrol KID (Kleuters in Delfshaven) naar andere wijken
Het project KID als zodanig is bij de start van schooljaar 2021/2022 tot stilstand gekomen. Vanuit een subsidie van de gemeente Rotterdam werd de jeugdzorgmedewerker van Enver in Delfshaven tot en met juli 2021 nog bekostigd. Daarna zou deze inzet gecontinueerd worden, maar dan vanuit structurele middelen van de gemeente. Dit is echter niet gerealiseerd. Het gedachtegoed achter KID heeft wel z'n weg gevonden in de Rotterdamse zorg-onderwijs structuur. Via het PACT Jonge Kind en de School zorg teams wordt nu door alle partijen gezamenlijk (gemeente, onderwijs, aanbieders van VSMW en voorschool) ingezet op het laagdrempelig beschikbaar maken van zorg en ondersteuning in de school. De ambitie zoals gesteld bij de start van het Ondersteuningsplan is niet meer actueel. Het thema leeft nog steeds, maar de doelstelling is niet meer om dit KID te noemen en dit uit te rollen naar andere wijken.

- ONZE-aanpak

De ONZE-aanpak is in de ogen van de scholen succesvol en geslaagd in haar opzet. De toevoeging van extra zorgcapaciteit en -expertise aan het schoolteam maakt scholen sterker en stelt hen in staat om kwetsbare leerlingen op school waar nodig de hulp en ondersteuning te bieden die zij nodig hebben. Scholen rapporteren in 2022 successen in termen van eerder hulp op maat kunnen bieden bij gedragsproblemen en meer inzet op preventie en aandacht voor leerlingen met internaliserende problematiek. In toenemende mate slagen zij er ook in om de ONZE-aanpak samen met leerkrachten tot in het klaslokaal door te zetten.

Dat levert volgens de scholen merkbaar resultaat op in termen van minder escalatie van problematiek, meer rust in de klassen en op het schoolplein, minder werkdruk en meer tijd voor kerntaken, minder handelingsverlegenheid en meer reflectie bij leerkrachten en leerlingen zelf op waar gedrag uit voort komt, hoe dat te duiden en daar adequaat mee om te gaan.

De verschillen tussen scholen nemen toe. De meerderheid van de scholen heeft de aanpak sterk neergezet en goed geborgd in de schoolorganisatie en bouwt daar op voort. Op enkele andere scholen blijft de ontwikkeling van de aanpak nog achter bij de ambities die men bij aanvang voor ogen had. Dat lijkt te maken te hebben met het al dan niet aanwezig zijn van enkele cruciale werkzame factoren, waaronder:

- Een sterk fundament: een goed functionerende zorgstructuur en basisondersteuning waarop met de ONZE-aanpak kan worden voortgebouwd.
- Een heldere structuur, korte lijnen tussen schoolleiding, ib-ers, gedragswetenschapper en onderwijszorgassistenten en sturing op het daar aan blijven vasthouden;
- Een goede positionering en heldere rol van de gedragswetenschapper in die structuur;
- Een stabiele bezetting van de bij de ONZE-aanpak betrokken professionals en effectieve inzet van expertise, onder meer die van de onderwijszorgassistenten.

Een andere belangrijke succesfactor is de verbinding met externe zorgpartners. Die vraagt aandacht. Het schoolmaatschappelijk werk is op veel scholen goed aangehaakt en in de ONZE-aanpak geïntegreerd. Maar de beoogde korte lijnen met het wijkteam blijken te kwetsbaar. Daar waar aanvankelijk verbinding mogelijk bleek, werd dat veelal weer teniet gedaan door onder meer personele tekorten en wisselingen, werkdruk en wachttijden bij de wijkteams. In die gevallen dat kind en ouders meer (gespecialiseerde zorg) nodig hebben dan de school kan bieden, lukt het veelal nog steeds niet om snel te handelen en tijdig de juiste hulp in te schakelen. De hoop van (een deel van de 7) scholen is dat de SchoolZorgTeams daar verandering in gaan brengen.

3.3.5. Uitgangspunt 5: De extra ondersteuningsmiddelen worden op transparante wijze, effectief ingezet op die plaatsen waar dat het hardste nodig is

Voor de komende ondersteuningsplanperiode heeft PPO Rotterdam dit uitgangspunt vertaald in de volgende ambitie:

- Het budgetsysteem wordt sterk versimpeld en wordt op schoolniveau gemonitord.

Met de start van het Ondersteuningsplan 2020-2024 zijn het schoolbudget en het budget inclusief ingevoerd. Hiermee kwam een einde aan de complexe financieringsstructuur met een diversiteit aan budgetten en aanvraagprocedures. Dit vroeg om een andere werk- en denkwijze binnen het samenwerkingsverband. Zowel van de medewerkers van PPO Rotterdam als het scholenveld. Per 1

augustus 2020 is gestart met deze nieuwe werkwijze. Voorafgaand aan de start, is er geïnvesteerd in het uitwerken van spelregels. Deze waren bij de start van schooljaar 2020/2021 gereed en worden jaarlijks, indien nodig, bijgesteld.

Onderstaande tabel geeft weer wat de voortgang is m.b.t. de geformuleerde ambities.

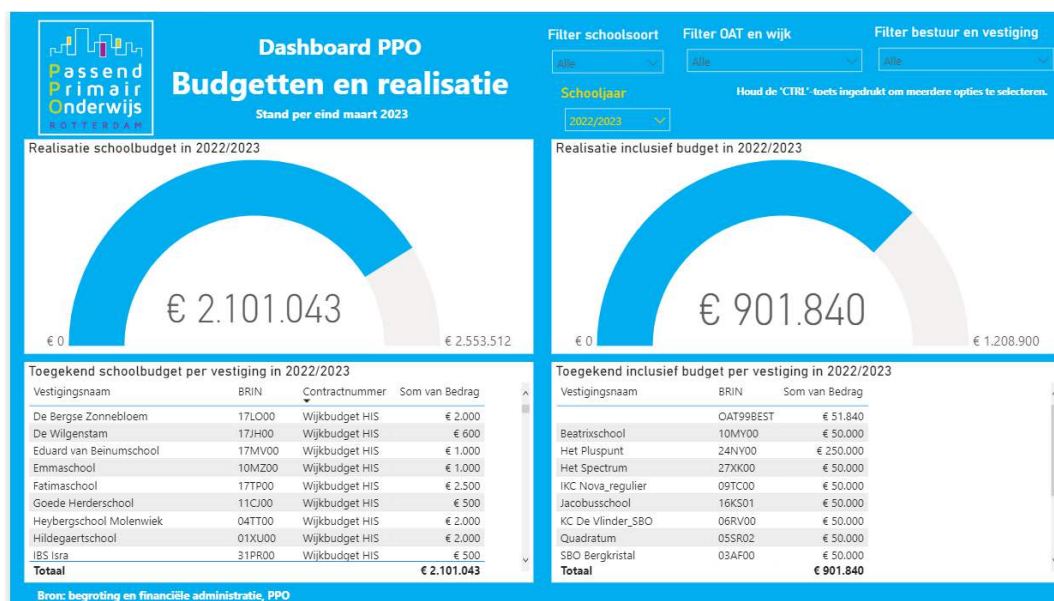
Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Versimpeling budgetsysteem					
Uitwerking spelregels					
Monitoring					

Tabel 9. Voortgang ambities uitgangspunt 5

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 5

- **Versimpeling budgetsysteem en uitwerking spelregels**
Het huidige budgetsysteem werkt goed. Het is simpel en kent weinig bureaucratie. In 2022 hebben de SCP meer mandaat gekregen en mogen zij aanvragen tot 10.000 euro goedkeuren. Het schoolbudget wordt steeds beter uitgenut en voor 2022 volledig besteed door de scholen. De spelregels zijn uitgewerkt en staan op sharepoint. De onderliggende documenten zullen eind schooljaar 2022/2023 geëvalueerd en waar nodig bijgesteld en geactualiseerd worden.
- **Monitoring**
De gegevens in het dashboard worden maandelijks geüpdatet. De managementinformatie die vanuit het dashboard gegenereerd kan worden, wordt in toenemende mate gebruikt als sturingsinformatie door het MT van PPO Rotterdam, de OAT's en ook de schoolbesturen. In 2022 is gewerkt aan versteviging van de inrichting.

Afbeelding 3. Dashboard PPO Rotterdam t.b.v. monitoring budgetten

3.3.6. Uitgangspunt 6: Er zijn voor ieder kind passende ontwikkelingsmogelijkheden

Vanuit dit uitgangspunt gaat PPO Rotterdam de komende vier jaar werken aan de volgende ambities:

- PPO Rotterdam wordt betrokken bij alle kinderen die een leerplichtvrijstelling 5 onder a aangevraagd hebben;
- een daling van het aantal leerplichtvrijstellingen 5 onder a;
- er wordt gestreefd naar nul thuiszitters, waarbij met de gemeente Rotterdam is afgesproken dat geen kind langer dan 3 maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg;
- alle geoorloofd verzuimers in Rotterdam op de scholen in beeld zijn en - waar nodig - van passende ondersteuning vanuit PPO Rotterdam worden voorzien
- PPO Rotterdam is zich bewust van diversiteit en de consequenties hiervan voor ons handelen (in communicatie, diagnostiek en uitvoering);
- er is aandacht (in beleid en ondersteuningsmogelijkheden) voor de uitstroom van anderstalige nieuwkomers vanuit de LAN-klassen naar het regulier of speciaal (basis) onderwijs;
- er wordt toegewerkt naar een dekkend aanbod voor begaafde kinderen.

Onderstaande tabel geeft weer wat de voortgang is m.b.t. de geformuleerde ambities.

Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Vrijstellingen 5 onder a					
Thuiszitters					
Geoorloofd verzuim					
Diversiteit					
Anderstalige nieuwkomers					
Dekkend aanbod begaafd					

Tabel 10. Voortgang ambities uitgangspunt 6

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 6

- Vrijstellingen 5 onder a
Het aantal vrijstellingen 5 onder a neemt toe, vooral onder 5-jarigen. Het betreft vooral kinderen zonder onderwijsverleden. PPO ziet graag dat er meer onderwijszorgmogelijkheden voor deze kinderen ontstaan. Vanuit de subsidie Wel in Ontwikkeling is in 2022 een onderzoek uitgevoerd naar leerlingen met een vrijstelling 5 onder a.
- Thuiszitters
Het aantal thuiszitters is in 2022 flink gestegen. Meer dan de helft van de thuiszitters heeft een zorgplek nodig en is niet op zoek naar een plekje in het onderwijs. Niet alleen zijn er wachtlijsten voor gespecialiseerde jeugdzorg, ook het aantal thuiszitters dat wacht op een plek in het gespecialiseerd onderwijs neemt toe. De druk ligt daarbij vooral op jonge leerlingen. Om hierop in

te zetten heeft PPO samen met de gemeente Rotterdam en de schoolbesturen Aanvangsklassen opgezet. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart in 2022. De verwachting is dat de eerste vier klassen na de zomervakantie van 2023 zullen starten.

- Geoorloofd verzuim
Binnen de werkgroep OOG VOOR JOU wordt gezocht naar een integrale aanpak om Aanwezigheid op school te stimuleren (voorheen 'geoorloofd verzuim terugdringen'). De eerste helft van 2022 hebben op 4 pilotscholen de zogenaamde 'Oog op de start'- gesprekken plaatsgevonden. In de zomer zijn door de projectmanager de ervaringen opgehaald van de deelnemers aan deze gesprekken (fase 1), waarna in oktober 2022 in een werksessie met onder andere vertegenwoordigers van de afdeling Leerrecht en Ondersteuning en PPO Rotterdam aanbevelingen zijn gedaan (fase 2). Op basis van deze aanbevelingen zijn in de projectgroep vervolgacties besproken en geformuleerd (fase 3). Gezien wordt dat de schoolcontactpersonen van PPO Rotterdam de meest intensieve contacten hebben binnen de scholen, en daarmee een goede positie staan om een ambassadeursrol op zich te kunnen nemen rondom Aanwezigheid op school. Momenteel wordt er bekeken op welke manier het project kan worden belegd bij de afdeling Leerrecht en Ondersteuning binnen de Gemeente Rotterdam, vanwege de visieverandering op deze afdeling wordt het besluit hierover nog even uitgesteld.
- Diversiteit
Eén van de inhoudelijke personeelsbijeenkomsten van PPO Rotterdam in 2022 stond in het teken van diversiteit. Illias el Hadioui heeft alle medewerkers van PPO Rotterdam geïnspireerd met een presentatie over het transformatieve gedachtegoed. Vervolgens is er in de teams verder gewerkt aan dit thema.
- Anderstalige nieuwkomers
Rotterdam heeft goede specifieke onderwijsvoorzieningen voor anderstalige nieuwkomers. Een knelpunt in 2022 is het tekort aan plekken in deze specifieke voorzieningen. Er is te weinig capaciteit om de groeiende stroom anderstalige nieuwkomers van een passende onderwijsplek te voorzien. Binnen PPO houden twee medewerkers zich specifiek bezig met dit onderwerp. Zij sluiten aan bij diverse overleggen die vanuit de gemeente georganiseerd worden en informeren de rest van de PPO collega's over relevante ontwikkelingen op dit vlak. Er is een toenemende samenwerking tussen PPO, gemeente en schoolbesturen op dit thema. Specifiek voor de doelgroep uit Oekraïne heeft PPO een Oekraïense gedragswetenschapper in dienst genomen.
- Dekkend aanbod begaafde kinderen
Vanuit het project Rotterdam Gaaf! is in 2022 op de volgende onderdelen ingezet:
Studereis VS
Van 15 oktober tot 22 oktober is een gezelschap van begaafdheidsspecialisten van PPO Rotterdam, collega's van Koers VO, vertegenwoordigers van de besturen en een afvaardiging vanuit de Onderwijsraad op studiereis geweest naar de USA. In New York en Connecticut hebben zij zich verdiept in de toepasbaarheid van het Schoolwide Enrichment Model (hierna SEM). Een model van Joseph Renzulli, welke in dertig jaar tijd op meer dan 3000 scholen – als uitgangspunt voor verrijking voor alle leerlingen – aantoonbare resultaten op het gebied van academisch succes heeft opgeleverd.

DHH-PO

PPO Rotterdam wil met Rotterdam Gaaf! Ook bijdragen aan het stimulerend signaleren van begaafdheid bij leerlingen. Dit doen wij o.a. door het ter beschikking stellen van het Digitaal handelingsprotocol begaafdheid (DHH-PO) Een interactief instrument dat scholen ondersteunt bij de screening en begeleiding van begaafde leerlingen in een web-based omgeving Voor alle scholen biedt PPO Rotterdam de aanschaf (toegang tot) DHH-PO en de abonnementskosten voor de duur van het huidige ondersteuningsplan.

Post HBO

Twintig studenten van Rotterdamse scholen zijn in 2022 gestart met de POST-HBO die PPO Rotterdam samen met Thomas More heeft ontwikkeld. Rotterdam Gaaf! stimuleert deelname door een bijdrage in het collegegeld en een aantal begaafdheidsspecialisten vanuit PPO heeft meegedacht over de inhoud van de opleiding.

Deeltijdarrangementen Gaaf in Noord en Gaaf op Zuid

Beide locaties zijn in 2022 versterkt met twee bevlogen en deskundige collega's die de uitdagingen van de dubbel-bijzondere leerlingen met ons aangaan. Wanneer een school te maken hebt met een begaafde leerling waarvoor AB niet voldoende blijkt, kan gekeken worden naar de mogelijkheden voor plaatsing in het deeltijdarrangement.

Gaaf Centraal & Koffie en Kind.

Het arrangement Gaaf Centraal, voor jonge leerlingen vanaf 3,2 jaar met een ontwikkelingsvoorsprong, heeft in 2022 vorm en inhoud gekregen. Vanaf het najaar van 2022 zijn er in alle regio's preventieve bijeenkomsten onder de noemen Koffie en Kind georganiseerd. Een deelproject in samenwerking met scholen, PPO Rotterdam, CJG, SMW en de Wijkteams.

Nascholing / webinars

In het laatste kwartaal van 2022 is er weer een serie (online) Webinars aangeboden voor leerkrachten en intern begeleiders (2 per school) op onderwerpen als: faalangst, perfectionisme, executieve functies en onderpresteren.

3.3.7. Uitgangspunt 7: Met gezond verstand en vertrouwen in elkaar, beperken we de bureaucratie tot een minimum

Tot aan 2024 heeft PPO Rotterdam voor dit uitgangspunt de volgende ambities geformuleerd:

- het schoolbudget kan ook ingezet worden ten behoeve van een groep kinderen in plaats van individuele kinderen;
- er komt een eenduidige procedure voor budgetaanvragen;
- TLV's worden afgegeven tot het einde van de schoolloopbaan, met uitzondering van TLV's voor kinderen in de kleuterleeftijd.

Onderstaande tabel geeft weer wat de voortgang is m.b.t. de geformuleerde ambities.

Voortgang	2020	2021	2022	2023	2024
Inzet schoolbudget					
Procedure budgetaanvragen					
TLV-procedure / Centrale AanmeldRoute					

Tabel 11. Voortgang ambities uitgangspunt 7

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang uitgangspunt 7

- Inzet schoolbudget
 IN 2022 is het volledige schoolbudget ingezet, zelfs met een lichte overschrijding. Scholen weten de weg naar het budget te vinden, waardoor de uitnutting van het schoolbudget toeneemt. PPO maakt zich zorgen over de stijging van uurtarieven van externe inhuur, mogelijk als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.
- Procedure budgetaanvragen
 De procedure voor budgetaanvragen is in 2022 verder vereenvoudigd. Bij een evaluatie in 2021 kwam onder meer de vraag naar voren om meer mandaat te geven aan schoolcontactpersonen. In januari 2022 is daarom gestart met een pilot waarbij twee schoolcontactpersonen per OAT zelfstandig mandaat krijgen om individuele aanvragen tot € 10.000 goed te keuren. Het gaat hierbij om het goedkeuren van de eigen aanvragen voor individuele leerlingen. De pilot is medio 2022 geëvalueerd waarna vanaf augustus 2022 alle schoolcontactpersonen het mandaat kregen.
- TLV-procedure / Centrale AanmeldRoute
 Sinds 1 oktober 2021 volgen leerlingen en ouders die de overstap naar het (V)SO gaan maken de Centrale AanmeldRoute. Binnen deze werkwijze dragen de betrokkenen van de (V)SO-scholen, medewerkers van de samenwerkingsverbanden en de gemeente Rotterdam gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een zo snel en eenduidig mogelijk proces voor het afgeven van de TLV en aanmelding en plaatsing op een passende (V)SO-school.
 In het jaar 2022 is deze werkwijze verder geïmplementeerd en zijn er veel mijlpalen behaald in de verdere ontwikkeling van de Centrale AanmeldRoute.
 - ✓ Er is een Dashboard Bezettingsoverzichten gepubliceerd, waar de (V)SO-scholen met regelmaat de stand van zaken omtrent de bezetting op de school in publiceren. Voor de medewerkers van de Samenwerkingsverbanden is dit waardevolle informatie wanneer het gaat over beschikbare lesplekken en wachtlijsten.
 - ✓ Met alle betrokkenen zijn er monitorgesprekken gevoerd om op te halen wat successen en knelpunten zijn van de Centrale AanmeldRoute. Met deze input is, indien mogelijk, de werkwijze aangescherpt.
 - ✓ De kerngroep van de Centrale AanmeldRoute heeft actief gewerkt aan het aangaan van een duurzame en betrouwbare relatie met de SO-scholen. Door verschillende schoolbezoeken is er meer wederzijds vertrouwen bewerkstelligd en zijn de spreekwoordelijke 'lijntjes' verkort. Dit resulteert direct in meer onderling contact en snellere mogelijkheden om bij vastlopende casussen in gezamenlijkheid met het scholenveld naar oplossingen toe te werken.
 - ✓ Er zijn verkennende gesprekken geweest met aanpalende samenwerkingsverbanden om hen te informeren over de Centrale AanmeldRoute en wat dit voor hun werkwijzen zou kunnen betekenen.

In 2022 is er gesignaleerd dat de vraag naar gespecialiseerd onderwijs dusdanig toegenomen is dat er (lange) wachtlijsten zijn ontstaan bij de meeste SO-scholen. Via het Dashboard is hier een eerste zicht op te verkrijgen en er worden regelmatig gesprekken over gevoerd met de betrokken partijen om naar oplossingen te zoeken.

In 2023 worden bovenstaande ontwikkelingen voortgezet, concreet wordt er een vernieuwd aanmeldformulier gepubliceerd wat aanmelding, toestemmingen en de aanvraag-TLV integreert, de herziene procedure gelanceerd en wordt er toegewerkt naar een centrale wachtlijst voor de SO-scholen in Rotterdam. Alle eerdergenoemde ontwikkelingen worden getoetst aan het wettelijk kader dat door een onderwijsjurist is opgesteld met betrekking tot het toeleiden tot en met het aanmelden bij het gespecialiseerd onderwijs.

3.4. Onderzoek

In 2022 zijn er binnen PPO een aantal onderzoeken uitgevoerd en/of gestart. Onderstaand een beknopte opsomming:

- SBO Kleuter enquête
- Centrale aanmelding SO
- Wachtlijsten SO
- Leerlingen met een vrijstelling 5 onder a

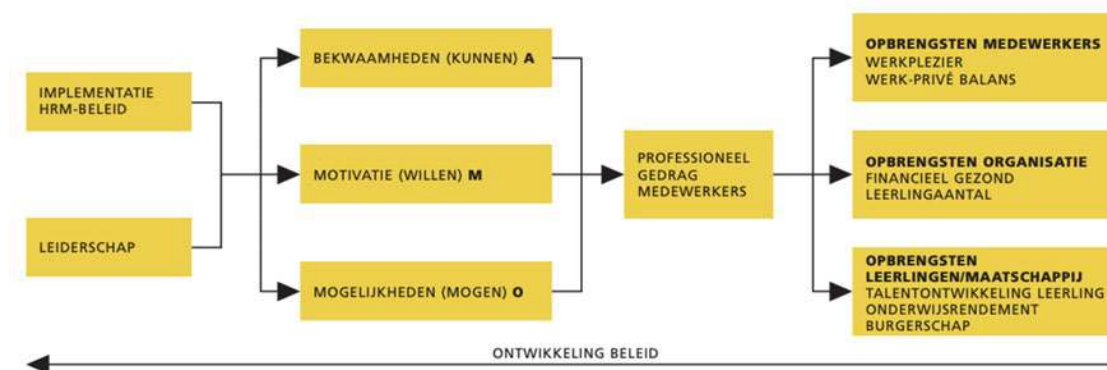
4. PERSONEEL

De deskundigheid en betrokkenheid van de medewerkers van PPO staat centraal bij het leveren van kwaliteit van de ondersteuning door PPO Rotterdam. Uit het in het najaar van 2021 uitgevoerde werkbelevingsonderzoek blijkt dat het overgrote deel van de medewerkers zeer betrokken en bevlogen is. Ze zijn intrinsiek gemotiveerd en delen de ambities van de organisatie. Deze houding van de medewerkers draagt bij aan het voortdurende streven van PPO om een succesvolle organisatie te zijn en te blijven.

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Strategisch Personeelsbeleid

Bij het personeelsbeleid gaat het in eerste instantie om het mogelijk maken van de uitvoering van het Ondersteuningsplan door de inzet van goed en voldoende personeel. Door de ondersteuning vanuit HR in 2022 aan te passen van twee medewerkers HR naar een adviseur en een medewerker HR kon verder gewerkt worden aan het strategisch HR-beleid. Dit zal in 2023 worden voortgezet volgens de aanpak van het model van Knies en Leisink.

Afbeelding 5. Strategisch HR-beleid (Knies en Leisink)

In het HR-beleid zal worden aangesloten op een actuele omgevingsanalyse en wensen vanuit het concept-Ondersteuningsplan 2022-2028.

Werving en Selectie

Bij de werving van nieuwe medewerkers wordt in eerste instantie binnen de organisatie gekeken of er kandidaten zijn die belangstelling hebben voor de nieuwe functie. Pas daarna wordt er extern geworven. Via de in 2022 gelanceerde website 'werkenbijpporotterdam.nl' en het meer benutten van netwerken en social media zien we de eerste resultaten om de formatie zowel kwalitatief als kwantitatief op peil te kunnen brengen. In het verslagjaar werd vanwege de langdurig openstaande vacatures en toenemend ziekteverzuim gebruik gemaakt van externe inhuur om het niveau van dienstverlening hoog te houden en de risico's van toenemende werkdruk bij de medewerkers zoveel mogelijk te beperken. Dankzij de intensieve wervingscampagne begon eind 2022 de trend te keren

met vermindering van het aantal vacatures als gevolg van succesvolle werving en (lichte) daling van het ziekteverzuim.

Professionalisering

Bij de periodieke gesprekken tussen leidinggevend en medewerkers kreeg professionalisering ruime aandacht: medewerkers worden gestimuleerd zowel op het eigen vakgebied als op het gebied van vaardigheden verder te groeien. Ook versterking van de interne kennisdeling krijgt ruimere aandacht. In 2022 waren medewerkers weer in staat om deel te nemen aan opleidingen in fysieke settings. Hiernaast is een leerplatform 'E-wis' gestart waarin tal van online opleidingen worden aangeboden. Eind 2023 is een onderzoek gestart voor het inrichten van een breder leerplatform waarin niet alleen vakopleidingen maar ook trainingen van een grote diversiteit aan opleiders kan worden aangeboden. Dit platform gaat ook gebruikt worden voor persoonlijke leerlijnen en delen van kennis en vaardigheden.

Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)/medewerkersonderzoek

Tot en met 2022 was het wettelijk verplicht elke twee a drie jaar een RI&E, te laten plaatsvinden. Deze was in 2020 en 2021 uitgesteld vanwege Corona. De uitvoering van een RI&E-onderzoek heeft uiteindelijk in het najaar van 2021 plaatsgevonden. De verplichte vragenlijsten voor de RI&E en de hieraan verbonden plannen van aanpak zijn uitgebreid met onder andere vragen over 'werken in de toekomst'. Opvallend was de hoge mate van autonomie, betrokkenheid en sociale veiligheid die de medewerkers ervaren. Wel werd er veel aandacht gevraagd voor de dreiging van psychosociale arbeidsbelasting, door vacatures, maar ook door toenemende druk van ouders. Vanaf medio 2022 is het wettelijk verplicht de RI&E meer dynamisch te maken dat wil zeggen niet tweejaarlijks maar direct bij wijzigende omstandigheden de RI&E aan te passen met maatregelen hiervoor.

Overige zaken

In het verslagjaar zijn diverse veranderingen doorgevoerd op HR-gebied.

- **Regeling Thuiswerken**
Er is een regeling thuiswerken opgesteld, waarbij met name de medewerkers zelf moeten bepalen in hoeverre thuiswerken verantwoord is en niet ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening. Hiermee lopen we vooruit op de wet 'werken waar je wil'. Ook zijn in deze regeling faciliteiten voor de thuiswerkplek opgenomen.
- **Wet betaald ouderschapsverlof**
Aanpassing van de procedures voor aanvragen en toekennen, en de administratieve verwerking, als gevolg van de invoering van deze wetgeving per augustus 2022.
- **Lief- en Leedregeling en regeling Teamuitjes**
De regelingen zijn vereenvoudigd en uitgebreid. Mede door de opgedane ervaringen in Coronatijd is gebleken dat in verbinding blijven en sociaal contact niet altijd vanzelf gaat maar om voortdurende aandacht vraagt. Er is nu meer financiële ruimte voor teams om af en toe informeel samen te zijn.
- **Wetswijzigingen Participatiefonds** waarbij het risico voor wachtgeldbetalingen bij de werkgever komt.

- Beëindiging verplichte deelname Vervangingsfonds waardoor de solidariteitsbijdrage is komen te vervallen.
- Aanpassing arbeidsovereenkomsten aan de Europese informatierichtlijn werknemers die is vertaald in de Wet Implementatie EU-richtlijn transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden. Belangrijkste zaken zijn transparantere arbeidsvoorwaarden, actieve informatieverstrekking door werkgever, beperking verbod op nevenwerkzaamheden en kosteloze door de werkgever opgedragen scholing in in werktijd.
- Implementatie nieuwe CAO per 1 januari 2022 en per 1 juli 2022.
- Regeling reis- en verblijfkosten en gerichte vrijstelling vergoeding thuiswerken vanaf jet voorjaar 2022. PPO is hierbij afgestapt van de niet meer werkbare en fiscaal onhoudbare regeling uit de CAO met een administratief sterk vereenvoudigde en voor medewerkers verbeterde mobiliteitsregeling, naast de fiscaalvrije vergoeding voor thuiswerken.
- Vereenvoudiging van het volgen de CAO verplichte Bestuursformatieplan, met samenvoeging van het werkverdelingsplan en vaststelling functiegebouw tot een Personeelsplan.

Inrichting ondersteunende processen

Door de overgang naar een nieuw administratiekantoor per januari 2021, en daarmee met de inzet van een nieuwe eHRM-oplossing voor de personeelsprocessen, ontstond de mogelijkheid om de administratieve personeelsprocessen verder te verbeteren en te digitaliseren. Dit proces is in 2022 verder opgepakt en zal tot medio 2023 nog doorlopen. Uiteindelijk doel is dat alle transacties van personeel en leidinggevenden op personeelsgebied volledig worden gedigitaliseerd.

4.2 Ziekteverzuim, Arbo en veiligheid

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage van PPO Rotterdam is in de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 gemiddeld 7,5% (in 2021 4,6%). Ten aanzien 2020 is dit een stijging: in 2020 was het percentage 3,6%. Zorgwekkend is de stijging die in het vierde kwartaal van het verslagjaar optrad.

Kwartaal	2022	Landelijk	2021	Landelijk	2020	Landelijk
1	8,8	6,5	2,5	4,6	3,2	5,7
2	7,9	5,6	3,3	4,8	2,9	4,5
3	6,3	4,8	4,2	4,1	2,7	4,2
4	7,2	5,8	8,4	5,4	5,7	5,0
Hele jaar	7,5	5,7	4,6	4,8	3,6	5,0

Tabel 12. Werkelijk verzuim 2020-2022 in percentages per kwartaal gehele jaar

De stijgende trend van ziekteverzuim is zorgelijk en ook landelijk zichtbaar. Wel is er al sprake van een daling ten opzichte van 2021, maar door de corona-effecten is dat niet goed vergelijkbaar. Per 1 januari 2022 is PPO overgestapt op een 'eigenregie-model' voor ziekteverzuim en met een andere arbodienst in zee gegaan. Door meer vinger aan de pols te houden, samen met het bieden van de noodzakelijke ruimte voor medewerkers om gezond weer terug te keren, en door alert te zijn op psychosociale belasting bij medewerkers hopen we het ziekteverzuim tot een lager niveau terug te kunnen brengen. Hierbij spelen vanzelfsprekend ook andere externe factoren een rol zoals de

vacatures en grotere druk op medewerkers bij het bieden van passende plaatsen voor leerlingen die voor kinderen met grotere ondersteuningsbehoefte steeds minder voorhanden zijn.

4.3. Personeel in cijfers

Personeelsbezetting

Op 31 december 2022 zijn 125 medewerkers werkzaam bij PPO Rotterdam en totaal 95,5 fte.

82% van de medewerkers betreft parttimers. De gemiddelde fte bedraagt 0,76. 90% van de 125 medewerkers is in vaste dienst. De verhouding man – vrouw is 10,4% versus 89,6%.

Type aanstelling		Fulltime	Parttime	Totaal
Onbepaalde tijd	Aantal	21	91	112
	Bezetting (wtf)	21,0	64,7	85,7
Bepaalde tijd	Aantal	1	12	13
	Bezetting (wtf)	1,0	8,8	9,8
Ingeleend personeel	Aantal		5	5
	Bezetting (wtf)		3,0	3,0

Tabel 13. Personele bezetting per contractvorm, 31 december 2022 (bron: HR2DAY)

Er is ultimo 2022 sprake van ca 12,2 fte aan vacatures bij de begeleidersfuncties. Een deel hiervan (3,0 fte) is met externe inhuur ingevuld.

Leeftijdsverdeling

Van het personeel is 50% jonger dan 45 jaar en 50% 45 jaar of ouder.

	Totaal	20/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal 2021	137	6	11	30	21	23	14	12	13	7
Aantal 2022	125	7	13	22	21	19	13	14	9	7

Tabel 14. Leeftijdsverdeling op 31 december 2020 (Bron: HR2DAY)

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 45,9 jaar.

In 2022 zijn in totaal 12 personen aangenomen en is het dienstverband van 24 medewerkers beëindigd.

4.4 Beheersing uitkeringen na ontslag

In 2022 was er sprake van twee ontslagzaken. Hierbij is men met wederzijds goedvinden gekomen tot een vaststellingsovereenkomst.

PPO Rotterdam voorziet in preventie van ontslag en daarmee de beheersing van uitkeringen door het voeren van beleid inzake werving en selectie, het hanteren van een gesprekkencyclus, professionaliseringsbeleid en neemt initiatieven om de ontwikkeling van medewerkers te stimuleren. Bijvoorbeeld door inzet van een coach of het bieden van scholing en trainingen. Voorts is er verzuimbeleid en een nauwe relatie met de bedrijfsarts om te zorgen dat medewerkers die uitvallen zo snel en duurzaam als mogelijk terugkeren naar het werk.

5. BEDRIJFSVOERING

5.1. Organisatie staf

De staf van PPO Rotterdam is georganiseerd in twee teams, te weten team bestuursondersteuning en team bedrijfsvoering. Samen geven zij uitvoering aan de beleidstaken ter uitvoering van het Ondersteuningsplan en organisatie-ondersteunende (beleids)taken. Om kwaliteit en continuïteit te bieden wordt deels op opdrachtbasis gewerkt met externe medewerkers (flexibele schil) en outsourcing van taken.

5.2. Huisvesting

In 2022 zijn drie OAT's (Kralingen-Crooswijk, Delfshaven en Centrum-Noord) vanaf hun eigen locaties verhuisd naar een gezamenlijke locatie aan de Schiekade. Eerder, in 2021, werden de OAT's Hoogvliet/Pernis, Feijenoord en Charlois) samengevoegd op een unilocatie op het Zuidplein. De OAT's Hillegersberg/Overschie/Schiebroek, Prins Alexander en IJsselmonde blijven vooralsnog op de eigen locaties, die gehuurd worden bij Centra voor Jeugd en Gezin.

5.3. Informatievoorziening en ICT

Op het gebied van informatievoorziening en ICT werden in 2022 maatregelen genomen om de informatieveiligheid te verbeteren (zie ook het hoofdstuk over privacy en informatieveiligheid) en om steeds meer processen doelmatiger in te richten. De belangrijkste zijn:

- Inrichting van de primaire ICT-oplossing Kindkans met vaste hulpvragen.
- Digitalisering van workflows van personele processen zodat gegevens vanaf de bron worden geregistreerd en verwerkt.
- Beheer en functionaliteit van het dashboard meer robuust maken.
- Onderzoek naar nieuwe databronnen om binnen het onderwijs domein beter en sneller informatie te kunnen vergaren in gebruiken voor te nemen beslissingen.
- Vervanging laptops en telefoons om hierna beter beheer op afstand van de devices te kunnen voeren.

5.4. Communicatie

Communicatiebeleid

Leidend voor het communicatiebeleid zijn de primaire doelgroepen van PPO Rotterdam:

- Ouders en verzorgers;
- Leerkrachten, intern begeleiders en directies van de Rotterdamse scholen
- Schoolbesturen in Rotterdam
- Zorgaanbieders en gemeente.

Het doel van het communicatiebeleid is:

- PPO Rotterdam positioneren als kennis- en expertiseorganisatie;
- PPO Rotterdam positioneren als verbinding in het veranderende landschap van zorg en onderwijs;
- De hiervoor benodigde arbeidsethos, vakkennis, zelfverantwoordelijkheid, enthousiasme en nieuwsgierigheid introduceren bij alle medewerkers van PPO Rotterdam;
- Communicatiemiddelen gebruiken die zowel intern als extern gewaardeerd en daarmee gelezen worden;
- Goede ontsluiting van informatie realiseren, gericht op het bedienen van onze primaire doelgroepen.

In 2019 is het strategische communicatieplan “Communicatie geeft PPO Rotterdam vleugels” gerealiseerd. Met daarbij aandacht voor zes focuspunten:

- Ontvanger en doel staan altijd centraal
- We laten (meer) zien wat we doen
- We maken de boodschap zo eenvoudig mogelijk
- We maken onze communicatie meetbaar
- Wat we doen, doen we goed (meer focus)
- We maken de organisatie communicatief vaardiger

Deze lijn van het communicatiebeleid is in de jaren erna en ook in 2022 verder doorgezet.

Belangrijke gebeurtenissen in 2022

- Het contract met de huidige websiteleverancier opgezegd. Er is gezocht naar een partij met bredere deskundigheid. Ook de hosting van de websites wordt bij deze partij ondergebracht.
- De structuur van de website is aangepast en beter toegankelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen.
- Het Ouder en Jeugdsteunpunt is in de website geïntegreerd. Informatie voor ouders is compact neergezet met waar mogelijk verwijzingen naar al aanwezige landelijke informatie. Ook kunnen ze via een contactformulier om informatie vragen. Er is ook een compacte ouderfolder ontwikkeld, in meerdere talen beschikbaar.
- Het komende jaar zal PPO met behulp van de nieuwe contractpartij de toegankelijkheid van de website verder verbeteren. Via deze weg hopen we nieuwe toekomstige medewerkers geïnteresseerd te maken voor het werken bij PPO.

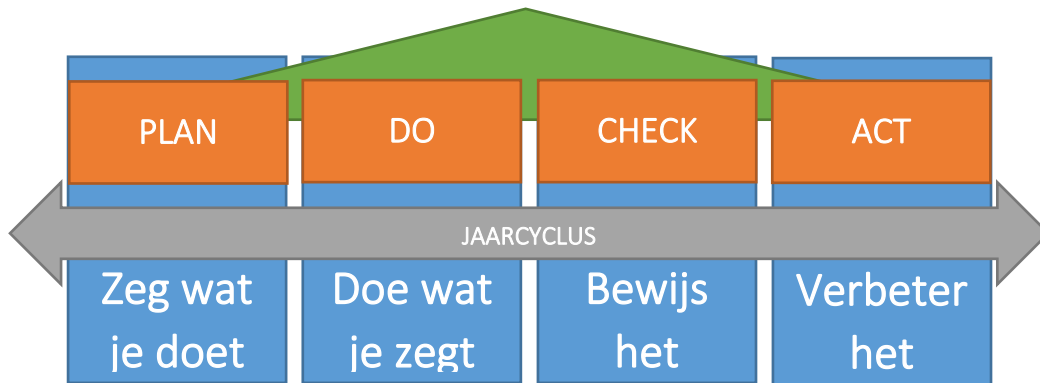
Interne communicatie

Voor de medewerkers van PPO, verspreid over diverse locaties is up-to-date kennis van de organisatie en processen van PPO onmisbaar. De interne communicatie over alles wat de organisatie en medewerkers aangaat loopt voornamelijk en bij voorkeur zoveel mogelijk via het intranet. In 2022 zijn eerste stappen gezet om het bestaande intranet beter in te richten en alleen informatie bieden die juist en actueel is.

5.5. Kwaliteitszorg

Jaarcyclus

Bij PPO Rotterdam is kwaliteit gekoppeld aan de realisatie van onze missie en het Ondersteuningsplan. Er wordt gestuurd op continu stapsgewijze verbetering, en spelen hierbij in op nieuwe ontwikkelingen. Alleen sturen waar nodig en uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers zijn essentiële randvoorwaarden voor goede kwaliteit van zowel organisatie als dienstverlening.

Afbeelding 6. Werkwijze PPO Rotterdam

Terugkerende vaste werkzaamheden wordt geborgd in de PPO-jaarcyclus. Het meerjarige Ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting zijn hierbij leidend. PPO Rotterdam houdt rekening met de verschillende belanghebbenden en heeft, zoals hiervoor ook al is aangegeven, informatievoorziening ingericht op de volgende niveaus:

- Samenwerkingsverband
- Schoolbesturen
- Wijknetwerken
- Scholen
- OAT's (teams en medewerkers)

Informatiegestuurd werken

PPO Rotterdam heeft een dashboardomgeving waar alle schoolbesturen en medewerkers van PPO toegang toe hebben. Het Dashboard PPO bevat belangrijke stuurinformatie zoals ontwikkeling leerlingaantallen, afgegeven TLV's, een dyslexiemonitor, thuiszitters, gebruik van school- en inclusief budget en risicofactoren. De informatie kan worden weergegeven op de vijf niveaus, namelijk: het niveau van het samenwerkingsverband, de schoolbesturen, de wijknetwerken, de scholen en de OAT's.

Het Dashboard PPO draagt bij aan:

- het tijdig signaleren en bij kunnen sturen in het belang van de realisatie van vooraf gestelde doelen;
- input op basis waarvan de organisatie kan leren en ontwikkelen;
- heldere verantwoording over de inzet van middelen, activiteiten, resultaten en bij voorkeur (maatschappelijke) effecten.

Kwalitatieve en kwantitatieve resultaten

PPO Rotterdam wil graag zicht hebben op de resultaten van de extra ondersteuning die zij biedt, ook op leerlingniveau. Hiertoe vinden de volgende acties plaats:

- Voor alle kinderen die extra ondersteuning ontvangen vanuit PPO Rotterdam wordt door de scholen waar de kinderen verblijven een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld (wettelijk verplicht). De schoolcontactpersonen van PPO bespreken en evalueren de gestelde doelen uit het OPP jaarlijks met collega's van de scholen.
- PPO Rotterdam gaat ervan uit dat, conform het inspectiekader, 75% van de SO-leerlingen de doelen haalt die in het OPP zijn gesteld.

5.6. Privacy en Informatieveiligheid

In het voorjaar van 2022 is een nieuwe Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG adviseert gevraagd en ongevraagd aan de bestuurder, controleert, en draagt indien nodig zorg voor meldingen van privacy-incidenten bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De privacybeheerder is de vaste contactpersoon van de FG en is het eerste aanspreekpunt voor vragen op het gebied van privacy en signaleert waar het vergroten van kennis of het aanscherpen van werkwijzen of beleid nodig is. In 2022 is begonnen met het doornemen van de bestaande documenten op het gebied van privacy en informatieveiligheid op actualiteit en volledigheid. De aangepaste documenten zullen in 2023 aan het bestuur en waar nodig de Medezeggenschapsraad worden voorgelegd.

De nieuwe FG heeft in haar jaarverslag geconcludeerd dat het niveau van privacybewustzijn binnen PPO hoog is. Medewerkers weten de privacybeheerder goed te vinden met vragen op het gebied van privacy en melden adequaat wanneer er mogelijk sprake is van een beveiligingsincident of datalek. Op het gebied van de wettelijk vereiste documenten, duidelijkheid over autorisaties, en beveiliging is nog verbetering nodig. De aandachtspunten uit het jaarverslag van de FG zijn geagendeerd om in 2023 verbeterd te worden. Aan informatieveiligheid is in het verslagjaar veel aandacht besteed. Door middel van een extern onderzoek zijn verbeterpunten voor de ICT-omgeving gegeven. Verbetering van ICT-veiligheid voor zowel de kantoorautomatisering als de websites en de ICT-oplossingen voor het primair proces en voor de administratieve processen staan in 2023 op de agenda.

Er zijn geen ernstige datalekken of incidenten geweest. De volgende incidenten hebben plaatsgevonden:

Twee keer verlies van een telefoon, beide keren op afstand gewist/geblokkeerd. Drie keer document betreffende leerling A korte tijd beschikbaar als bijlage bij hulpvraag leerling B als gevolg menselijke fout. Één keer verkeerde medewerker gekoppeld aan een dossier en één keer te uitgebreide autorisaties toegekend waardoor een schooldirecteur veel te veel dossiers kon zien. In al deze gevallen is de fout direct gemeld door de ontdekker. De logging van de inzage bracht aan het licht dat er behalve op het moment van ontdekken, geen verdere in de informatie door onbevoegden is geweest. In alle gevallen is de fout ontdekt door een medewerker die direct melding deed en is gebleken dat uitsluitend die ene medewerker daadwerkelijk inzage heeft gehad. Één datalek is wel gemeld bij ouders en bij de AP, dit betrof een verslag van psychodiagnostisch onderzoek dat is verzonden naar een oud adres, waarvan niet kan worden uitgesloten dat het door onbevoegden

gezien is. Hierna is een aantal beheersmaatregelen ingevoerd, waaronder: ouders die aanvragen of verklaringen moeten ondertekenen wordt ook gevraagd te tekenen voor juistheid van de adresgegevens en op het moment van verzenden van post wordt dit nogmaals gecontroleerd. Tot slot is er één datalek geweest m.b.t. een medewerker, wiens verslag van een gesprek met de leidinggevende in het personeelsdossier van een collega is gehangen. Deze collega heeft dit direct gemeld en de andere medewerker is geïnformeerd. Ook hier is een beheersmaatregel ter voorkoming van herhaling ingevoerd: elke medewerker moet zijn eigen verslagen invoeren in het personeelsdossier.

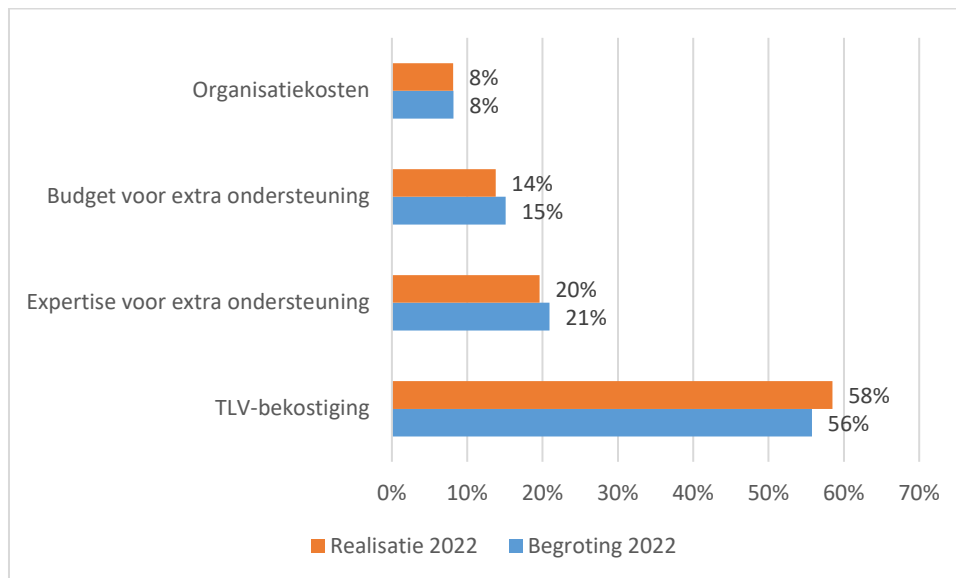
6. FINANCIËN

Het samenwerkingsverband heeft te maken met wettelijke verplichtingen voor de bekostiging van het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs en heeft beleidsvrijheid voor de inzet van de overige middelen. Ruim de helft van de middelen wordt doorbetaald aan de S(B)O-schoolbesturen voor bekostiging van de TLV's, het overige budget wordt ingezet voor personeel, financiële arrangementen, projecten en organisatiekosten. De beleidskeuzes zijn vastgesteld in het Ondersteuningsplan.

	Realisatie 2022	Begroting 2022
TLV-bekostiging	22.100.536	19.904.355
Expertise voor extra ondersteuning	7.401.587	7.467.284
Budget voor extra ondersteuning	5.206.504	5.394.838
Organisatiekosten	3.076.067	2.922.103
	37.784.694	35.688.580

Tabel 15. Verdeling middelen PPO in €, realisatie versus begroting 2022

Grafiek 6. Verdeling middelen PPO in %, realisatie versus begroting 2022

6.1. Toelichting op de balans

	31-12-2022	31-12-2021	Vershil
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	717.315	574.719	142.596
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>717.315</i>	<i>574.719</i>	<i>142.596</i>
Vlottende activa			
Vorderingen	255.511	239.613	15.898
Liquide middelen	7.287.140	6.796.263	490.877
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>7.542.651</i>	<i>7.035.876</i>	<i>506.775</i>
TOTAAL ACTIVA	8.259.966	7.610.595	649.371
PASSIVA			
Eigen vermogen	5.934.362	5.716.294	218.068
Voorzieningen	243.205	163.268	79.937
Kortlopende schulden	2.082.399	1.731.033	351.366
TOTAAL PASSIVA	8259966	7.610.595	649.371

Tabel 16. Balans per 31-12-2022 en vergelijkende cijfers 2021, in €

Activa

De waarde van de materiële vaste activa van PPO Rotterdam bedraagt € 717.315. Dit betreft verbouwingen, meubilair, inventaris, ICT-voorzieningen, leerlingmaterialen (testmateriaal) en vervoermiddelen (dienstfietsen). De waarde van de materiële vaste activa is toegenomen met € 142.596 door (des)investeringen en afschrijvingen. Er is voor € 305.369 geïnvesteerd (zie Toelichting op investeringen). Er is voor € 111.391 gedesinvesteerd (boekwaarde € 7.598); dit betreft vooral afgeschreven laptops en laptops die niet geschikt waren voor technisch beheer (Intune) door PPO. De vorderingen bedragen € 255.511. Dit gaat voornamelijk om inkomend grensverkeer, gezamenlijke projectkosten met Koers VO, vooruitbetaalde kosten en te ontvangen interest. Het bedrag aan vorderingen is ongeveer even hoog als vorig jaar.

PPO Rotterdam is in 2021 gestart met Schatkistbankieren, waarmee de liquide middelen ondergebracht worden bij het Ministerie van Financiën met een rekeningcourantverhouding naar de betaalrekening van PPO Rotterdam. Bij de ABN-AMRO bank heeft PPO naast de betaalrekening nog een rekening voor de bankgarantie (t.b.v. huur) en een kleine bestuursrekening. Tenslotte is er nog een kleine kas. Het saldo van de totale liquide middelen is € 7.287.140. De liquide middelen zijn toegenomen met € 490.877 (zie Toelichting op kasstromen).

Passiva

Het eigen vermogen bedraagt € 5.934.362. Dit betreft alleen een algemene reserve, er zijn geen bestemmingsreserves. Het eigen vermogen is toegenomen met € 218.068 (het resultaat).

De voorziening voor jubileumuitkeringen bedraagt € 197.575. De jubileumvoorziening is toegenomen met € 34.307 door een onttrekking van € -18.944 en een dotatie van € 53.251. Er is een voorziening voor werkloosheidsuitkeringen gevormd ter hoogte van € 16.190 en een voorziening voor langdurig zieken ter hoogte van € 29.440.

De kortlopende schulden bedragen € 2.082.399. Naast crediteuren, belastingen en premies sociale verzekeringen, pensioenpremies en vakantiegeld betreft dit met name uitgaand grensverkeer en een nog niet ontvangen factuur voor Kans. Ook valt het nog niet bestede deel van de subsidies begaafde leerlingen en Wel in ontwikkeling hieronder. De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 351.366. Het gaat hier met name om doorbetalingen aan schoolbesturen die normaal in het lopende jaar betaald worden en nu achteraf.

Kengetallen

	31-12-2022	31-12-2021	Signaleringswaarde
Current ratio	3,62	4,06	<0,75
Solvabiliteit	0,72	0,75	<0,30
Aandeel eigen vermogen	16%	17%	5%

Tabel 17. Kengetallen per 31-12-2022 en vergelijkende cijfers 2021

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De current ratio geeft aan dat 3,6 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. 72% van het totale vermogen van PPO bestaat uit eigen vermogen (reserves).

Het weerstandsvermogen geeft het vermogen aan om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen. Het eigen vermogen van PPO omvat 16% van de totale baten.

De onderwijsinspectie heeft een signaleringswaarde ontwikkeld voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Als het eigen vermogen hoger is dan het normatief eigen vermogen, is er mogelijk sprake van bovenmatig eigen vermogen. Het normatief eigen vermogen is volgens de inspectie 3,5% van de totale baten, dat is een bedrag van € 1.329.247. Het eigen vermogen ultimo 2022 bedraagt € 5.934.362. De resterende ondersteuningsplanperiode zal het vermogen afgebouwd worden naar 5% van de baten. Dit is weliswaar hoger dan de 3,5% volgens de Inspectienorm, maar lager dan het in 2019 bepaalde benodigde eigen vermogen, aan de hand van een met behulp van een professionele externe partij uitgevoerde risico-analyse. In de continuïteitsparagraaf wordt de afbouw verder toegelicht.

6.2. Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021	Vershil realisatie 2022 en begroting 2022	Vershil realisatie 2022 en realisatie 2021
Baten					
Rijksbijdragen OCW	37.850.082	33.810.145	33.068.132	4.039.937	4.781.950
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	84.000	84.000	103.100	-	-19.100
Overige baten	44.409	16.928	64.785	27.481	-20.376
Totaal baten	37.978.491	33.911.073	33.236.017	4.067.418	4.742.474
Lasten					
Personeelslasten	10.707.466	10.739.229	10.293.884	-31.763	413.582
Afschrijvingen	155.174	153.018	119.273	2.156	35.901
Huisvestingslasten	328.222	307.000	273.320	21.222	54.902
Overige lasten	418.537	480.000	407.953	-61.463	10.584
Doorbetalingen aan schoolbesturen	26.175.295	24.009.333	23.056.998	2.165.962	3.118.297
Totaal lasten	37.784.694	35.688.580	34.151.428	2.096.114	3.633.266
Saldo baten en lasten	193.797	-1.777.507	-915.411	1.971.304	1.109.208
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	24.271	-	-	24.271	24.271
Financiële lasten	-	-	-7.234	-	7.234
Saldo financiële baten en lasten	24.271	-	-7.234	24.271	17.037
Totaal resultaat	218.068	-1.777.507	-922.645	1.995.575	1.126.245

Tabel 18. Staat van baten en lasten 2022 en vergelijkende cijfers 2021, in €

Toelichting op het resultaat

Het resultaat in het verslagjaar komt uit op € 218.068 positief. Dat is bijna € 2 miljoen positiever dan begroot: de baten zijn € 4 miljoen hoger dan begroot en de lasten € 2 miljoen hoger. Zoals hierna wordt aangegeven is het (te) positieve resultaat veroorzaakt door onverwachte en dus niet begrote extra toekenningen vanuit het Ministerie van OCW voor de inrichting van het Ouder- en Jeugdsteunpunt en BTW-compensatie ten bedrage van € 1 miljoen. Voor 2022 en in de toekomst hebben we deze baten niet nodig omdat er geen kosten tegenover staan. Dit veroorzaakt een vervelende verstoring op de planmatige afbouw van de reserves tot 5% van de baten volgens ons bestedingsplan afbouw reserves (zie hierover de continuïteits- en de risicoparagraaf. Het verzoek aan het Ministerie om deze middelen terug te mogen betalen is helaas afgewezen.

Een tweede reden van het positievere resultaat dan begroot betreft de ook pas in het najaar van 2022 toegekende hogere rijksbijdrage in verband met onder andere de CAO 2022, middelen die veel hoger zijn dan de stijging van de salarislasten. Derde reden is het grote aantal vacatures in het verslagjaar met als gevolg onderuitputting op de salarislasten.

Baten

De Rijksbijdragen OCW zijn 12% hoger dan begroot door de volgende factoren:

- het leerlingaantal per 1 oktober 2020 is naar boven bijgesteld na fout DUO,
- subsidie Wel in Ontwikkeling geheel in 2022 in plaats van deels in 2021
- zoals hiervoor al aangegeven onverwachte nieuwe bijdragen (BTW-compensatie en Ouder- en Jeugdsteunpunt)
- compensatie in verband met de twee nieuwe CAO's in 2022.

De Rijksbijdragen zijn 14% hoger dan in 2021, eveneens door bovengenoemde factoren.

De Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden betreffen subsidie van de gemeente Rotterdam voor het project ED. Deze subsidie is conform begroting. De realisatie is 19% lager dan in 2021, doordat er toen ook nog subsidie was voor het project KID.

De Overige baten betreffen voornamelijk vergoedingen voor (gedetacheerd) personeel. Deze zijn € 30k hoger dan begroot door hogere salariskosten (als gevolg van de CAO 2022) en bij samenwerkingsverband Koers VO in rekening gebrachte kosten voor HR-dienstverlening en STAP-coaches (2021 en 2022). De overige baten zijn wel 31% lager dan in 2021 omdat een detacheringsovereenkomst per 1 februari 2022 is beëindigd.

Lasten

De personeelslasten zijn conform begroting en 4% hoger dan in 2021. In de begroting was rekening gehouden met de volledige formatie conform personeelsplan. Het hoge aantal vacatures (jaargemiddelde 11,8 fte) leidde tot lagere salarislasten dan verwacht. Hiertegenover de stonden twee eerdergenoemde salarisverhogingen. Bij een volledige bezetting zouden de personele lasten ca € 1 miljoen hoger zijn dan oorspronkelijk was begroot.

De afschrijvingen zijn conform begroting en zijn 30% hoger dan in 2021 als gevolg van in het verslagjaar geplande en uitgevoerde investeringen (zie Toelichting op investeringen).

De huisvestingslasten zijn 7% hoger dan begroot. In de begroting was nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de verhuizing van drie OAT's en andere huurverhogingen. De huisvestingslasten zijn 20% hoger dan in 2021, door hierboven genoemde factoren en door een huurbetalingsvrije periode van 8 maanden voor locatie Zuidplein in 2021.

De overige lasten zijn 13% lager dan begroot, dit betreft vooral leerlingmaterialen/overige lasten van project Rotterdam GAAF. De overige lasten wijken weinig af van die in 2021.

De doorbetalingen aan schoolbesturen zijn 9% hoger dan begroot en 14% hoger dan in 2021; dit betreft vooral de verplichte doorbetalingen (hogere kosten per TLV door CAO-verhogingen).

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021	Vershil realisatie 2022 en begroting 2022	Vershil realisatie 2022 en realisatie 2021
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so	19.439.921	17.446.689	17.361.742		2.078.179
Doorbetaling op basis van 1 februari (v)so	1.163.170	874.380	744.134	2.080.732	419.036
Doorbetaling op basis van 1 februari sbo	1.284.436	908.829	682.513		601.923
Stelpost toelaatbaarheidsverklaringen		576.897			
Uitgaand grensverkeer	391.369	344.494	329.357	46.875	62.012
Inkomend grensverkeer	-199.903	-246.934	-196.616	47.031	-3.287
Overige doorbetalingen TLV	21.543	-	18.248	21.543	3.295
Schoolbudget	2.706.628	2.573.320	2.472.806	133.308	233.822
Inclusief budget	960.441	1.121.400	1.218.644	-160.959	-258.203
Doorbetaling projecten	407.690	410.258	426.170	-2.568	-18.480
	26.175.295	24.009.333	23.056.998	2.165.962	3.118.298

Tabel 19. Specificatie doorbetalingen aan schoolbesturen 2022 en vergelijkende cijfers 2021, in €

6.3. Toelichting op investeringen

In 2022 is er in totaal € 305.369 geïnvesteerd: € 119.610 in verbouwingen, € 182.947 in inventaris, meubilair en ICT en € 2.812 in overige materiële vaste activa (testmateriaal, fietsen). De investeringen betreffen vooral de verbouwing en inrichting van de 3^e etage van de Schiekade voor de huisvesting van drie OAT's. Daarvoor was € 180.184 al in 2021 betaald. Dit stond op de balans als MVA in uitvoering en is in 2022 geactiveerd.

Andere investeringen in 2022 waren de verbouwing van de toiletgroepen en de aanpassing van de kantoortuin op de 1^e etage van de Schiekade en de vervroegde aanschaf van nieuwe laptops waardoor het technisch beheer (beheer op afstand) en veiligheid van devices wordt verbeterd.

6.4. Toelichting op kasstromen en financiering

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € 788.647. De kasstroom uit investeringsactiviteiten is € -297.770. De liquide middelen zijn toegenomen met € 490.877. Het aantrekken van externe financiering is niet nodig.

6.5. Treasurybeleid

Uitgangspunt van het treasurybeleid is de regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016), geldend vanaf 19 december 2018. Het treasurybeleid is vastgelegd in het Treasurystatuut.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij PPO Rotterdam is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Gezien de omvang en de doelstelling van de vereniging en de noodzaak dat gelden altijd ter beschikking zijn voor de uitvoering van de doelstellingen zal voor overtollige gelden uitsluitend gebruik worden gemaakt van risicomijdende uitzettingen. PPO Rotterdam maakt geen gebruik van derivaten / financiële instrumenten.

In 2020 heeft PPO Rotterdam onderzocht op welke manier negatieve rente kon worden voorkomen. In oktober 2020 is het Treasurystatuut aangepast om Schatkistbankieren mogelijk te maken. Dit houdt in dat de liquide middelen bij het Ministerie van Financiën worden gestald. Het ministerie vult de dagelijkse liquiditeiten naar de betaalrekening van ABN AMRO aan. Hierdoor is er geen sprake van rentelasten. In 2022 had PPO Rotterdam voor het eerst rentebaten vanuit het Schatkistbankieren.

7. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

7.1. Kengetallen

Leerlingaantallen

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BaO	50.919	50.922	50.922	50.922	50.922
SBO	1.202	1.213	1.213	1.213	1.213
totaal (S)BO	52.121	52.135	52.135	52.135	52.135
SO categorie 1	1.138	1.139	1.139	1.139	1.139
SO categorie 2	94	94	94	94	94
SO categorie 3	144	145	145	145	145
totaal alle vormen	53.497	53.513	53.513	53.513	53.513

Tabel 20. Aantal leerlingen per onderwijsvorm, teldatum 1 februari (Bron 2022: beschikking DUO 21-03-2023. Bron 2023 ev: MJB 2023-2027)

Aangezien er geen duidelijke aanwijzingen zijn voor een krimp of groei, wordt uitgegaan van een gelijkblijvend aantal leerlingen in het basisonderwijs, SBO en SO voor de komende jaren. Volgens de leerlingprognose van DUO tot 2041 zal het aantal reguliere leerlingen tot ca 2027 gelijk blijven en daarna gaan stijgen.

Personele bezetting in fte

Volgens personeelsplan	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Directie	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
OOP staf en management	13,9	13,3	13,3	13,3	13,3
OOP OAT's (begeleiders passend onderwijs)	76,3	84,1	84,1	84,1	84,1
Projectformatie	8,3	9,7	9,7	9,7	9,7
Totaal	99,4	108,1	108,1	108,1	108,1
Begrote formatie		99,1	99,1	99,1	99,1

Tabel 21. Personele inzet, gemiddelde bezetting in fte (Bron 2022: HR2day, Bron 2023 ev: MJB 2023-2027)

De loonkosten vanaf 2023 zijn begroot met de werkelijke formatie van oktober 2022 als uitgangspunt. In vorige jaren werd ervan uitgegaan dat de formatie conform bestuursformatieplan (BFP) volledig bezet zou zijn. Met de ervaringen van afgelopen jaar is een inschatting gemaakt van de openstaande vacature-omvang (ongeveer 10 fte) waarvan in het najaar van 2022 niet verwacht werd dat die volledig ingevuld wordt. De hiermee samenhangende loonkosten zijn ook niet meer in de begroting opgenomen, wat de begroting risicovoller maar wel realistischer maakt. In het voorjaar van 2023 is duidelijk geworden dat de formatie dankzij een succesvolle wervingscampagne tegen de zomer van 2023 op peil zal komen.

7.2. Meerjarenbegroting

Onder de meerjarenbegroting liggen de financiële gevolgen van de keuzes die in het Ondersteuningsplan zijn gemaakt.

Balans

Activa	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Materiele vaste activa	717.315	735.315	827.315	966.115	1.026.615	1.210.115
Vorderingen	255.511	255.511	255.511	255.511	255.511	255.511
Liquide middelen	7.287.140	5.586.085	3.770.647	3.631.846	3.571.346	3.387.846
Totaal	8.259.966	6.576.911	4.853.473	4.853.472	4.853.472	4.853.472

Passiva	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Eigen vermogen	5.934.362	4.251.307	2.527.869	2.527.868	2.527.868	2.527.868
Voorzieningen	243.205	243.205	243.205	243.205	243.205	243.205
Kortlopende schulden	2.082.399	2.082.399	2.082.399	2.082.399	2.082.399	2.082.399
Totaal	8.259.966	6.576.911	4.853.473	4.853.472	4.853.472	4.853.472

Tabel 22. Meerjarenbalans

Kengetal	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Signaleringswaarde
Current ratio	3,62	2,81	1,93	1,87	1,84	1,75	<0,75
Solvabiliteit	0,72	0,65	0,52	0,52	0,52	0,52	<0,30
Aandeel EV	15,6%	9,9%	5,9%	5,9%	5,9%	5,9%	>3,5%

Tabel 23. Financiële kengetallen volgens de oorspronkelijke begroting 2023-2027

Ontwikkeling reserves (en vermogensafbouw)

Op basis van een 2019 opgestelde risicoanalyse is de benodigde omvang van de reserve vastgesteld op 5% van de baten (zie hierover ook paragraaf 7.3). In het in april 2021 bij OCW ingediende bestedingsplan werd daarom uitgegaan van een afbouw naar 5% van de baten, te realiseren bij aanvang van het nieuwe ondersteuningsplan per 1 augustus 2024. In het bestedingsplan werd ook aangegeven waarom PPO niet voor het einde van het ondersteuningsplan ging afbouwen omdat dan de financierbaarheid van projecten in gevaar zou komen.

Door het positieve resultaat van 2022, voor een belangrijk deel veroorzaakt door het handelen van het Ministerie van OCW zoals in de toelichting op de exploitatie al is aangegeven, ontstond er in het najaar van 2022 ruimte om nieuwe projecten te starten, om de grote problemen van groeiende wachtlijsten speciaal onderwijs (voor een belangrijk deel veroorzaakt door toestroom uit omliggende samenwerkingsverbanden), een groeiend aantal thuiszitters, een groeiend aantal nieuwkomers met ondersteuningsbehoefte en een groeiend aantal signalen van jonge kinderen die niet direct in regulier kunnen instromen (het gebrek aan voldoende capaciteit bij jeugdzorg wordt zichtbaar) op te vangen. Besloten is daarom de lopende begroting 2023-2027 open te breken. Zo wordt begin 2023 een nieuwe voorziening 'aanvangsklassen' gestart wat tot en met 2025 ongeveer € 0,5 miljoen per jaar aan uitgaven met zich meebrengt.

Het voornemen van de Minister om in te grijpen in de reserves zou, juist in een periode van toenemende problematiek, desastreuze gevolgen kunnen hebben. In de risicoparagraaf wordt daarom ruim aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van de maatregel van de minister. Zoals ook in de risicoparagraaf al wordt opgemerkt is het nooit tot een gesprek met de Inspectie is gekomen om van gedachten te wisselen over het mogelijk bovenmatig vermogen volgens de signaleringsgrens. Terwijl dit gesprek wel in december 2020 door OCW is toegezegd.

Afbouw in het jaar Jaar	Opgave sectorplan januari 2021	Bestedingsplan april 2021	Tweede monitor januari 2022	Derde monitor juni 2022	Begroting 2023-2027	Na jaarrekening 2022
2019	0	0	0	0	0	0
2020	1.794.671	688.916	688.916	688.916	688.916	688.916
2021	1.134.331	1.202.949	715.651	922.645	922.645	922.645
2022	1.102.481	1.279.421	1.279.421	1.550.324	171.799	-218.068
2023	1.032.970	1.593.147	1.593.147	1.985.396	1.683.055	1.683.055
2024	0	935.907	935.907	1.096.429	1.723.439	1.723.439
2025	0	0	0	-127.616	0	0
2026	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0
Bijsturing begroting na jaarrekening 2022						410.000
Totale afbouw	5.064.453	5.700.340	5.213.042	6.116.094	5.189.853	5.209.986
Verwacht vermogen na afbouw	2.263.402	1.627.515	2.114.813	1.211.761	2.138.002	2.117.869
Percentage van baten	7,0%	5%	5,0%	3,1%	5,0%	5,0%

Tabel 24: Overzicht afbouw reserves in verschillende documenten

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt zal de afbouw voor PPO Rotterdam nog steeds conform het eindresultaat van het in april 2021 ingediende bestedingsplan plaatsvinden. De bijsturing van € 410.000 extra uitgaven in 2023, voor projecten die inmiddels lopen, leidt ertoe dat eind juli 2024 het vermogen nog steeds zal zijn afgenomen conform oorspronkelijke bestedingsplan. Ingrijpen in de reserves door de Minister van OCW zal PPO Rotterdam noodzaken tot het stopzetten of temporiseren van projecten.

Ontwikkeling overige posten

De materiële vaste activa nemen toe door vervangingsinvesteringen. De vorderingen, voorzieningen en kortlopende schulden zijn op het niveau van 2022 gehouden. Het eigen vermogen neemt af tot einde ondersteuningsplan en blijft daarna gelijk door een sluitende begroting. Als gevolg daarvan nemen de beschikbare liquide middelen ook af.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
3.1 Rijksbijdragen	37.850.082	42.711.942	42.625.951	42.593.826	42.593.826	42.593.826
3.2 Overheidsbijdragen	84.000	166.000	127.167	-	-	-
3.5 Overige baten	44.409	11.863	6.920	-	-	-
Totaal baten	37.978.491	42.889.805	42.760.038	42.593.826	42.593.826	42.593.826
4.1 Personeelslasten	10.707.466	11.210.278	10.766.136	10.206.834	10.283.515	10.352.564
4.2 Afschrijvingen	155.174	168.469	180.187	162.220	123.812	124.679
4.3 Huisvestingslasten	328.222	376.580	376.580	376.580	376.580	376.580
4.4 Overige lasten	418.537	546.800	485.592	423.000	423.000	423.000
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	26.175.295	32.270.734	32.674.984	31.425.192	31.386.920	31.317.003
Totaal lasten	37.784.694	44.572.860	44.483.478	42.593.826	42.593.826	42.593.826
Saldo baten en lasten	193.797	-1.683.055	-1.723.439	-	-	-
6.1 Financiële baten	24.271	-	-	-	-	-
6.2 Financiële lasten	-	-	-	-	-	-
Resultaat	218.068	-1.683.055	-1.723.439	-	-	-

Tabel 25. Meerjarenbegroting

Het schoolbudget is in schooljaar 2022-2023 € 52 per leerling BaO (1 oktober 2021) en in schooljaar 2023-2024 € 60 per leerling BaO (1 februari 2022). Het bedrag kon worden verhoogd door de inzet van de 'overreserve' die als gevolg van het positievere resultaat over 2022 is ontstaan.

Voor schooljaar 2023-2024 worden 12 inclusieve scholen begroot. Het bedrag gaat omhoog van € 50.000 naar € 60.000 per school (Pluspunt van € 250.000 naar € 300.000). Daarnaast zullen vanaf 2023 vier aanvangsklassen worden bekostigd.

Het huidige Ondersteuningsplan loopt tot augustus 2024. Het beleid na augustus 2024 is nog niet bekend.

Voor de rijksbijdragen en TLV-bekostiging wordt vanaf 2024 uitgegaan van gelijkblijvende leerlingaantallen en bekostigingsbedragen. De formatie van oktober 2022 wordt aangehouden. Voor de loonkosten wordt er geen rekening gehouden met toekomstige CAO-verhogingen, wel met een ontwikkeling van de loonkosten als gevolg van periodieke verhogingen. De organisatiekosten (anders dan loonkosten en afschrijvingen) worden gelijk gehouden.

Er wordt uitgegaan van een eigen vermogen van 5% van de baten aan het einde van de huidige Ondersteuningsplanperiode en vanaf dan een sluitende begroting. Daaruit volgt het bedrag dat beschikbaar is voor het beleid in het nieuwe Ondersteuningsplan als 'sluitpost'.

7.3. Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Risicoanalyse

PPO Rotterdam voert risicomanagement door periodiek de risico's en maatregelen te actualiseren. In 2019 is met behulp van een extern bureau een risico-analyse opgesteld. Hierin is vastgesteld dat de benodigde vermogensomvang 5% van de baten zou moeten bedragen. Dat is dus hoger dan de vermogenstoets van 3,5% voor mogelijk bovenmatig vermogen die door de Inspectie van het

Onderwijs en het Ministerie van OCW worden gehanteerd. Helaas heeft een in december 2020 door de Inspectie aangekondigd gesprek over de risico-analyse van PPO en de vermogenstoets van de Inspectie tot op heden niet plaatsgevonden.

Het MT van PPO Rotterdam heeft op basis van de vorige brede risicoanalyse (2019) de risico's geactualiseerd en bepaald dat er voor de continuïteit van de organisatie een vermogensomvang van 5% van de totale baten nodig is, conform de in 2019 opgestelde analyse. In 2023 zal samen met de andere samenwerkingsverbanden van de vier grote gemeenten een volledig nieuwe risico-analyse worden opgesteld, die meer rekening houdt met nieuwe omstandigheden zoals de nieuwe bekostiging ingaande 2023 en 'de onbetrouwbare overheid'.

Monitoring en risicobeheersing

De risico's worden jaarlijks besproken in het MT, de AV en de commissies Kwaliteit en Middelen. Voor de financiën wordt vinger aan de pols gehouden met 4-maandelijkse rapportages. Het dashboard van PPO, met gegevens over TLV's, ondersteuningsbudgetten en thuiszitters, wordt maandelijks ververst en besproken in het MT. Ook formatie & verzuim en de financiële voortgang worden maandelijks in het MT besproken. Zo wordt bijgehouden wat de stand van zaken is en kan waar nodig en mogelijk worden bijgestuurd of geanticipeerd worden op veranderende omstandigheden.

Ten aanzien van het grootste risico, het aantal leerlingen in het SBO en SO, neemt PPO de volgende beheersmaatregelen:

- TLV's inzichtelijk maken voor de besturen middels het dashboard
- Via de Centrale AanmeldRoute (CAR) vinger aan de pols houden bij aanmeldingen voor het SO en SBO.
- Intensief contact met de schoolbesturen met SO en SBO over de ontwikkelingen van de leerlingstromen.

7.4. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Monitoring en risicobeheersing

In onderstaande tabel worden de belangrijkste risico-gebieden genoemd, de hoogte van het risico per gebied en de mogelijke impact.

1. TLV bekostiging	Risico	Kans	Impact	Score
Deze risico's zijn in het MT op 27-10 gezamenlijk beoordeeld en besproken	Deelname so hoger dan begroot	3	3	9,0
	Deelname sbo hoger dan begroot	2	2	4,0
	De kwaliteit van de TLV afgifte is onvoldoende	1	1	1,0
	Wachlijsten SO	2	2	4,0
	Wachlijsten SBO	1	1	1,0
	Kwaliteit sbo of so school onvoldoende	1	1	1,0
	Vrijstellingen 5 onder a	1	1	1,0
2. Expertise voor extra ondersteuning		Kans	Impact	Score
	Menskracht wordt niet doelgericht ingezet, of we weten het niet	1,2	1,2	1,4
	Zelf toegevoegd risico: Lerarentekort / kwaliteit regulier basisonderwijs	1,8	1,4	2,5

3. Budget voor extra ondersteuning		Kans	Impact	Score	
Schoolbudget, inclusief budget, projecten	Budgetten worden niet doelgericht ingezet, of we weten het niet	1,6	2	3,2	
	Onduidelijkheid over doelmatigheid budgetten	1,6	1	1,6	
	Open eind financiering	1,2	1	1,2	
	Budgetten worden niet opgemaakt	1,6	1	1,6	
	Thuiszitters	2,6	2	5,2	
	Stagnerende samenwerking in de wijken	2	1,8	3,6	
	Zelf toegevoegd risico: Lerarentekort / kwaliteit regulier basisonderwijs	2	1,6	3,2	
4. Organisatiekosten		Kans	Impact	Score	
Voorkomend uit werkgeverschap	Gebruikelijke werkgeversrisico's	2	1,4	2,8	
	Pieken en dalen in de hoeveelheid werk	1,6	1,4	2,2	
	Personeelsbestand ontwikkelt zich niet mee met de vraag	1	1,2	1,2	
Interne bedrijfsvoering swv	De gebruikelijke bedrijfsvoeringsrisico's, zoals een datalek, fraude, een langdurige ict-storing, een majeure fout in de begroting, etc.	1	1,6	1,6	
	Het jaarplan, de (meerjaren)begroting en de tussentijdse (financiële) rapportages sluiten qua structuur onvoldoende aan bij de doelenstructuur van het swv.	1	1	1,0	
Externe factoren		Risico	Kans	Impact	Score
	Onvoorspelbare rijksoverheid		1	2	2,0
	Onvoorspelbaar gemeentelijke overheid		1	1,2	1,2
	Zelf toegevoegde risico's – Negatieve beeldvorming passend onderwijs				

Tabel 26. Risicoanalyse 2019

Bijzonder risico: Ingrijpen door OCW in de reserves van het samenwerkingsverband

Het nieuwe en grootste risico dat zich voordoet is dat de Minister van OCW in het najaar van 2022 heeft aangekondigd om zonder inhoudelijk onderzoek (wat wel in december 2020 is toegezegd) beslag te leggen op een deel van de reserves van de samenwerkingsverbanden.

In het najaar van 2022 nam de Tweede Kamer een motie aan waarin de Minister van OCW werd verzocht in te grijpen bij de samenwerkingsverbanden die reserves hebben boven de signaleringsgrens van mogelijk bovenmatig vermogen. Reden is dat de Tweede Kamer van mening is dat het afbouwen te langzaam gaat. De Minister heeft de motie aanvaard en aangekondigd met maatregelen te komen voor het invoeren van een korting op de te hoge reserves per ultimo 2022. Ook bij PPO ging de afbouw inderdaad trager dan gepland volgens het ingediende bestedingsplan, onder andere vanwege onverwachte nieuwe toekenningen van rijksbijdragen in 2022 zoals hiervoor al is aangegeven.

Ook voor de uitvoerbaarheid van het nieuwe ondersteuningsplan 2024/2028 zal de voorgenomen ministeriele maatregel grote gevolgen kunnen hebben. In een moeilijke situatie waarin sprake is van een toenemend aantal thuiszitters, toenemende problematiek bij jonge kinderen en grote druk op de capaciteit van het SO en SBO kan de voorgenomen maatregel van de minister grote nadelige gevolgen hebben. Voor PPO Rotterdam betekent de voorgenomen maatregel van de Minister dat er vanaf kalenderjaar 2024 onzekerheid ontstaat over de financierbaarheid van de in samenspraak met de schoolbesturen al lopende en in 2023 nieuw gestarte projecten. De laatste projecten waren nog niet begroot en zijn onlangs gestart. Bijkomend resultaat hiervan is dat de afbouw van de reserves wordt versneld. Het gaat om projecten die gericht zijn op vroegsignalering, terugdringen van het aantal thuiszitters, aandacht geven aan bijzondere doelgroepen zoals hoogbegaafden en faciliteren van leerlingen met ondersteuningsbehoefte binnen het reguliere onderwijs. Het is onzeker of deze projecten nog uitgevoerd kunnen worden in het geval er een hoge korting wordt opgelegd. Bij de meerjarenbegroting 2024-2028 zal bekeken worden welke ruimte PPO Rotterdam nog heeft om dergelijke projecten te financieren. Ook voor de uitvoerbaarheid van het nieuwe ondersteuningsplan 2024/2028 zal de voorgenomen ministeriele maatregel uiteraard gevolgen kunnen hebben, door de afgenomen bestedingsruimte.

7.5. Rapportage toezichthoudend orgaan

Zie hoofdstuk 8.

ONDERTEKENING

Datum ondertekening: 22 juni 2023

Dhr. M. Minderhoud
Directeur-bestuurder PPO Rotterdam

8. RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

De Algemene Vergadering (AV) vormt het toezichthoudend orgaan van de Vereniging en bestaat uit de afgevaardigden van de 21 deelnemende schoolbesturen in het samenwerkingsverband PPO Rotterdam. De PO-Raad en VO-raad hebben tijdens hun algemene ledenvergadering van november 2018 afgesproken dat ieder samenwerkingsverband passend onderwijs een onafhankelijk lid aanstelt in het toezichthoudend orgaan. Dit betreft een lid van buiten de kring van schoolbesturen. In mei 2020 is het Eindrapport Evaluatie passend onderwijs verschenen. Hierin is ook de wens voor onafhankelijk toezicht aan de orde gekomen. In een brief van 4 november 2020 schrijft oud-minister Slob dat in elke raad van toezicht minimaal één onafhankelijk lid van buiten moet zitten. PPO Rotterdam heeft ervoor gekozen om geen onafhankelijk lid, maar een onafhankelijk voorzitter te benoemen om op deze wijze tegemoet te komen aan de wens vanuit Den Haag om meer onafhankelijkheid in de governance door te voeren. Met ingang van 1 september 2022 heeft PPO daarom een onafhankelijk voorzitter van de AV aangesteld. Eind schooljaar 2022/2023 zal binnen PPO Rotterdam het samenspel tussen toezichthouder en bestuur intern geëvalueerd worden. Voor het schooljaar daarna wordt, conform de Code Goed Bestuur PO, gedacht aan een evaluatie door een externe partij.

Alle leden¹ vervullen hun functie binnen het samenwerkingsverband onbezoldigd. Voor een overzicht van de betaalde en onbetaalde (neven)functies van de leden van het toezichthoudend orgaan wordt verwezen naar de jaarverslagen van de aangesloten schoolbesturen. De betaalde en onbetaalde (neven)functies van de directeur-bestuurder en de onafhankelijk voorzitter staan vermeld in bijlage 1.

De taak van de AV is toezicht houden op het beleid van het Bestuur en op de gang van zaken binnen de Vereniging. Hiervoor is een toezichtkader opgesteld (als 'paraplu' boven het Ondersteuningsplan, het activiteiten(jaar)plan en de (meerjaren)begroting van PPO) waarin wordt uitgelegd dat het intern toezicht vormgegeven wordt door de AV en de daaraan verbonden commissies. Te weten: de commissie Middelen, de commissie Kwaliteit, de Agendacommissie en de Remuneratiecommissie. Het toezichtkader beschrijft de focus van de toezichthouder, de inrichting van het toezichtproces in relatie met het bestuur en de inhoudelijke aandachtspunten bij de uitvoering van het toezicht. De taken van de commissies zijn beschreven in het huishoudelijk reglement en liggen in lijn met de statuten.²

De AV houdt toezicht op het naleven van de wettelijke voorschriften door het aanstellen en benoemen van een accountant die jaarlijks een accountantscontrole uitvoert en het bestuursverslag ter vaststelling voorlegt aan de toezichthouder. Daarnaast neemt de AV kennis van de rapporten die eens in de vier jaar door de Inspectie van het Onderwijs worden opgesteld.

De AV is in 2022 vijf maal bijeengekomen. In deze vergaderingen heeft de AV zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van de Vereniging en van de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de directeur-bestuurder

¹ Voor een overzicht van namen en functies van de leden van de Algemene Vergadering wordt verwezen naar de WNT verantwoording die onderdeel is van de jaarrekening.

² Reglement versie 1.1.; 21 november 2016 en artikel 9 lid 2 van de statuten.

binnen de kaders van het Ondersteuningsplan 2020-2024, het jaarplan 2022 en van de begroting 2022. De vergaderingen van de AV zijn voorbereid door de commissie Kwaliteit, de commissie Middelen en de Agendacommissie. Deze commissies bereiden in hun vergaderingen adviezen aan de AV voor, waarvoor de Agendacommissie en de commissie Kwaliteit vier keer bijeengekomen zijn in 2022 en de commissie Middelen vijf keer.

De Remuneratiecommissie is in 2022 twee maal bijeen geweest. In 2022 is de Remuneratiecommissie van samenstelling veranderd. De onafhankelijk voorzitter van de AV werd tevens voorzitter van de Remuneratiecommissie. Daarna aangevuld met een lid en een reservelid die tezamen de commissie vormen. De Remuneratiecommissie heeft in 2022 invulling gegeven aan de werkgeversrol richting de directeur-bestuurder en is daarnaast zorgvuldig geïnformeerd over en betrokken bij een tweetal klachten die in 2022 zijn ingediend bij de landelijke Geschillen Commissie over de directeur-bestuurder. De onafhankelijk voorzitter heeft ook schriftelijk gereageerd richting de Geschillen Commissie n.a.v. de gedane uitspraak.

In 2022 zijn door de AV onder meer de begroting 2022, de samenstelling van de commissies 2022, de meerjarenbegroting, het jaarverslag en de jaarrekening 2021, het jaarplan 2022-2023 en de profielschets en aanstelling van de onafhankelijk voorzitter waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de commissies Middelen en Kwaliteit, die vanuit de leden van de AV zijn samengesteld.

Belangrijk aandachtspunt in 2022 betrof het toezicht op de doelmatige besteding van de middelen van het samenwerkingsverband. Dit is sowieso onderdeel van het toezichtkader zoals dat binnen PPO Rotterdam gehanteerd wordt, waarin toezicht op de professionele en planmatige inzet van de beschikbare middelen specifiek is opgenomen. De toezichthouder wordt via verschillende wegen geïnformeerd over de doelmatige besteding van de middelen:

- Een viermaandelijke financiële voortgangsrapportage: in deze rapportage wordt iedere vier maanden een financieel beeld gegeven van de prognose t.o.v. de begroting en worden eventuele verschillen en afwijkingen toegelicht.
- Het dashboard PPO: via het dashboard kan de toezichthouder zich eenvoudig een beeld verschaffen van waar de middelen voor extra ondersteuning worden ingezet. Dit is mogelijk op bestuursniveau, wijkniveau en schoolniveau.

Naast deze reguliere activiteiten in het kader van het toezicht op de doelmatige besteding van de middelen, zijn er in 2022 daarnaast twee zaken die het toezicht hierop versterkt hebben.

1. Inspectiebezoek

In september 2022 heeft PPO Rotterdam de Inspectie op bezoek gehad in het kader van het stelselonderzoek 'Zicht en sturing op en verantwoording van doelmatige besteding middelen passend onderwijs'. De toezichthouder is nauw betrokken geweest bij dit onderzoek. Formeel heeft PPO nog geen 'officiële reactie' van de Inspectie ontvangen n.a.v. het onderzoek. Wel heeft de Inspectie direct na afloop laten weten positief te zijn over de werkwijze van PPO (proces van aanvragen en evalueren van inzet middelen) en de behaalde resultaten m.b.t. doelmatigheid.

2. Bestedingsplan afbouw financiële reserves

In april 2021 heeft PPO een (door AV en OPR goedgekeurd) bestedingsplan ingediend bij OCW waarin wordt toegewerkt naar de afbouw van bovenmatige reserves tot 5% van de baten, te realiseren bij aanvang van het nieuwe Ondersteuningsplan per 1 augustus 2024. Bij het opstellen van dit plan is ook nadrukkelijk gekozen voor een doelmatige afbouw, waarbij de middelen specifiek op een aantal beleidsinhoudelijke onderdelen/projecten wordt ingezet. In goed overleg met de toezichthouder is hier dus niet gekozen voor de 'easy way' waarbij middelen op basis van leerlingaantal worden overgemaakt aan de deelnemende schoolbesturen.

Hoewel PPO in 2022 de reserves conform het ingediende plan heeft afgebouwd, is de reserve aan de andere kant door onverwachte en onbegrote inkomsten vanuit OCW ook weer toegenomen.

Nu de minister voornemens is om in te grijpen op de reserves ontstaat er financiële onvoorspelbaarheid die veel zal vragen van bestuur en toezicht.

De toezichthouder maakt zich vanwege de door de minister van OCW aangekondigde maatregelen richting samenwerkingsverbanden met mogelijk bovenmatig vermogen grote zorgen over de financierbaarheid van nieuwe initiatieven die in 2023 zijn gestart. Initiatieven die in aantal en omvang groter zullen moeten worden vanwege de sterk groeiende wachtlijsten in het speciaal onderwijs en het groeiende aantal thuiszittende kinderen.

In de statuten van het samenwerkingsverband en het eerdergenoemde toezichtkader zijn de uitgangspunten voor de relatie tussen directeur-bestuurder en toezichthouder vastgelegd. De AV en de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband handelen overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals geformuleerd door de PO-raad.

Datum ondertekening: 22 juni 2023

De heer H. de Deugd

Onafhankelijk voorzitter AV PPO Rotterdam

Bijlage 1. Nevenfuncties

De directeur-bestuurder van PPO Rotterdam, dhr. Michiel Minderhoud, vervulde naast zijn werkzaamheden voor het samenwerkingsverband per 31 december 2022 de volgende nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht, Ingrado
- Voorzitter Stichting Bibliotheekgebouw Lekkerkerk

De onafhankelijk voorzitter van PPO Rotterdam, dhr. Huug de Deugd, vervulde naast zijn werkzaamheden voor het samenwerkingsverband per 31 december 2022 de volgende nevenfuncties:

- Voorzitter College van Bestuur, Hogeschool der Kunsten Den Haag
- College voor Toetsen & Examens, lid sector HBO
- CURIO, vice-voorzitter Raad van Toezicht
- Vereniging Hogescholen, lid Onderwijscommissie
- ECHO – Expertise Centrum Diversiteitsbeleid, lid Bestuur

Ten aanzien van de nevenfuncties van alle toezichthouders (alle leden van de AV) wordt op dit punt afgeweken van de governance code en verwezen naar de bestuursverslagen van de aangesloten schoolbesturen.

9. JAARREKENING

22 juni 2023

Jaarrekening 2022

Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

Schiekade 34
3032 AJ Rotterdam

Voorblad

Inhoud	1
Jaarrekening	2
Grondslagen	3
Balans	9
Baten en lasten	10
Kasstroom	11
Toelichting balans	12
Niet id balans opgenomen verpl.	17
Toelichting baten en lasten	18
Verantwoording subsidies	21
Verantwoording WNT	23
Verbonden partijen	25
Informatie rechtspersoon	26

Jaarrekening 2022

Grondslagen voor de jaarrekening 2022

Algemene grondslagen

Activiteiten

De Vereniging Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband te realiseren.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op het uitgangspunt van continuïteit van de vereniging.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Voor een toelichting op de balans en op de staat van baten en lasten wordt verwezen naar het bestuursverslag.

Vergelijkende cijfers

Door een andere rubricering van Rijksbijdragen OCW, overige subsidies OCW en overige lasten zijn er verschillen tussen de cijfers in de jaarrekening 2021 en de vergelijkende cijfers 2021 in de jaarrekening 2022.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bevoegd gezag zich verschillende oordelen en schattingen die van invloed zijn op de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden jaarlijks beoordeeld.

Aangezien bij het opmaken van de jaarrekening kijkglas 5 nog steeds niet is gepubliceerd door DUO, is voor het inkomende en het uitgaande grensverkeer 2022-2023 (deel 2022) het aantal leerlingen grensverkeer 2021-2022 aangehouden. Bij het uitgaande grensverkeer geldt dit alleen voor de samenwerkingsverbanden waarvan nog geen factuur is ontvangen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij. Hetzelfde geldt voor statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de vereniging en nauwe verwanten.

Leasing

Bij de vereniging kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vereniging ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. Er wordt een activeringsgrens van € 500 aangehouden. Investerings onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs (lineaire afschrijving). Er wordt afgeschreven vanaf de factuurdatum. Bij verbouwingen vindt activering plaats na ingebruikneming.

Hieronder wordt per categorie en methode de afschrijvingstermijn weergegeven:

Categorie	Afschrijvingsmethode	Afschrijvingstermijn in jaren	Afschrijvingspercentage per jaar
Gebouwen en terreinen	Investerings in huurpanden	10	10,00
Gebouwen en terreinen	Verbouwingen 5 jaar	5	20,00
Gebouwen en terreinen	Verbouwingen 9 jaar	9	11,11
Inventaris en apparatuur	Meubilair	10	10,00
Inventaris en apparatuur	Inventaris	5	20,00
Inventaris en apparatuur	ICT 3 jaar	3	33,33
Inventaris en apparatuur	ICT projecten 3 jaar	3	33,33
Inventaris en apparatuur	ICT 5 jaar	5	20,00
Overige materiële vaste activa	Leerlingmaterialen	8	12,50
Overige materiële vaste activa	Vervoermiddelen	4	25,00

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Door het bevoegd gezag wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief transactiekosten, van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

In het voorjaar van 2021 is PPO gebruik gaan maken van de faciliteit Schatkistbankieren van het Ministerie van Financiën. Dit betekent dat de financiële middelen worden aangehouden bij het ministerie van Financiën (de schatkist). Hiermee ontstaat een rekening-courant bij de schatkist met de middelen. Vanaf de eigen bankrekening van PPO Rotterdam wordt dagelijks geld van en naar de bankrekening van de schatkist overgeboekt.

Eigen vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans. Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25- en 40-jarig jubileum conform de CAO. Voor de berekening van de omvang van de voorziening is gebruik gemaakt van het instrument van de PO-Raad (versie 18-11-2022). Bij de contante waarde berekeningen wordt in dit model uitgegaan van een markttrente van 0%. Uitgangspunt van PPO Rotterdam is dat alle medewerkers op 22-jarige leeftijd in dienst getreden zijn in het onderwijs.

Voorziening werkloosheidsuitkeringen

Sinds 1 augustus 2022 draagt het samenwerkingsverband, vanwege de modernisering van het Participatiefonds, gedeeltelijk de WW-lasten van voormalig medewerkers. Het Participatiefonds brengt afhankelijk van de situatie 50% of 10% van de WW-lasten in rekening bij het samenwerkingsverband. Daarom is per balansdatum een voorziening gevormd voor toekomstige WW-lasten van voormalig medewerkers die per balansdatum aanspraak maakten op een WW-uitkering. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte toekomstige uitkeringslasten, rekening houdend met het percentages wat voor rekening van het samenwerkingsverband komt en met een eventuele werkhervattingskans. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde. Deze wijkt niet materieel af van de contante waarde.

Voorziening langdurig zieken

In het geval personeel langdurig ziek is en naar verwachting ook niet meer volledig arbeidsgeschikt zal worden en/of zal uitstromen wordt een voorziening opgenomen van de verwachte kosten van ziekte.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Baten

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. De ontvangen rijksbijdragen worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met clausule tot verrekening) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Niet-geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies zonder clausule tot verrekening) worden in beginsel direct ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies betreffen subsidies van gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW.

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten of andere overheidsinstanties. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele Lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. PPO Rotterdam volgt de CAO Primair Onderwijs.

Pensioenregeling

PPO Rotterdam heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen, de vereniging volgt de CAO Primair onderwijs en is uit dien hoofde aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De belangrijkste kenmerken van de ABP-pensioenregeling zijn:

- Pensioengevende salarisgrondslag is middelloon,
- Er heeft per 01-07-2022 een indexatie plaatsgevonden van 2,39%
- De dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2022 110,9 %
- Overige kenmerken zijn te raadplegen op www.abp.nl.

PPO heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het ABP in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering. Voor toegezegde-bijdragenregelingen betaalt PPO Rotterdam verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van pensioenregelingen.

Op Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Ontvangen uitkeringen van uitkeringsinstanties

Ontvangen uitkeringen van uitkeringsinstanties worden onder de overige personele lasten opgenomen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria, rekening houdend met de economische levensduur. Indien een schattingswijziging plaatsvindt dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en –verliezen bij verkoop van materiele vaste activa worden geboekt als overige kosten.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Doorbetalingen aan schoolbesturen

Voor de door PPO Rotterdam afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen wordt door de Dienst Uitvoering Onderwijs de TLV-bekostiging voor extra ondersteuning aan de schoolbesturen doorbetaald. De doorbetaling vinden plaats vanuit de Rijksbijdrage van het samenwerkingsverband en daarom ook verantwoord in de exploitatie van het samenwerkingsverband. Hiernaast worden vergoedingen voor aanvragen van scholen voor arrangementen en/of maatwerk op basis van behoefte aan extra onderwijsondersteuning verstrekt. De inzet van eigen personeel van PPO Rotterdam op de scholen valt onder de vergoedingen in natura.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden verwerkt in het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangen rente wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde rente wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Balans per 31 december 2022

	<u>31 dec 2022</u>	<u>31 dec 2021</u>
1. Activa		
1.1. Vaste activa		
1.1.2. Materiele vaste activa	717.315	574.719
1.2. Vlottende activa		
1.2.2. Vorderingen	255.511	239.613
1.2.4. Liquide middelen	<u>7.287.140</u>	<u>6.796.263</u>
	7.542.651	7.035.876
Totaal activa	<u><u>8.259.966</u></u>	<u><u>7.610.595</u></u>
2. Passiva		
2.1. Eigen vermogen		
2.1.1.1. Algemene reserve	5.934.362	5.716.294
2.2. Voorzieningen	243.205	163.268
2.4. Kortlopende schulden	2.082.399	1.731.033
Totaal passiva	<u><u>8.259.966</u></u>	<u><u>7.610.595</u></u>

Staat van baten en lasten over 2022

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	37.850.082	33.810.145	33.068.132
3.2 Overheidsbijdragen	84.000	84.000	103.100
3.5 Overige baten	<u>44.409</u>	<u>16.928</u>	<u>64.785</u>
	37.978.491	33.911.073	33.236.017
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten	10.707.466	10.739.229	10.293.884
4.2 Afschrijvingen	155.174	153.018	119.273
4.3. Huisvestingslasten	328.222	307.000	273.320
4.4. Overige lasten	418.537	480.000	407.953
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>26.175.295</u>	<u>24.009.333</u>	<u>23.056.998</u>
	37.784.694	35.688.580	34.151.428
Saldo baten en lasten	193.797	-1.777.507	-915.411
6. Financiële baten en lasten			
6.1. Financiële baten	24.271	0	0
6.2 Financiële lasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-7.234</u>
	24.271	0	-7.234
Resultaat	218.068	-1.777.507	-922.645

Kasstroomoverzicht over 2022

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Bedrijfsresultaat	193.797	-915.411
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	155.174	119.273
Mutatie voorzieningen	<u>79.937</u>	<u>14.528</u>
	428.908	-781.610
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	-15.898	944.241
Mutatie operationele schulden	<u>351.366</u>	<u>66.764</u>
	335.468	1.011.005
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>764.376</u>	<u>229.395</u>
Ontvangen interest	24.271	0
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>-7.234</u>
	24.271	-7.234
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>788.647</u>	<u>222.161</u>
(Des)investeringen in materiele vaste activa	<u>-297.770</u>	<u>-92.253</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-297.770</u>	<u>-92.253</u>
Mutatie langlopende schulden	<u>0</u>	<u>-180.184</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>-180.184</u>
Netto kasstroom	<u><u>490.877</u></u>	<u><u>-50.276</u></u>
Liquide middelen		
Liquide middelen einde boekjaar	7.287.140	6.796.263
Liquide middelen begin boekjaar	<u>6.796.263</u>	<u>6.846.539</u>
Toename/afname liquide middelen	<u><u>490.877</u></u>	<u><u>-50.276</u></u>

Toelichting op de balans per 31 december 2022

1. Activa

1.1. Vaste activa

1.1.2. Materiele vaste activa	<u>2022</u>	<u>2021</u>
1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	359.940	137.915
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	317.622	212.003
1.1.2.4. Overige materiele vaste activa	39.753	44.617
1.1.2.5. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	0	180.184
	<u>717.315</u>	<u>574.719</u>

Het verloop van de materiele vaste activa is als volgt weer te geven:

1.1.2.1 Gebouwen en terreinen

Stand per 1 januari	
Aanschafprijs	220.994
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-83.079</u>
Boekwaarde	<u>137.915</u>
Mutaties in de boekwaarde	
Investerings	119.610
Overboeking	156.871
Desinvesteringen op aanschafwaarde	-4.928
Desinvesteringen op afschrijvingswaarde	1.736
Afschrijvingen	<u>-51.264</u>
Saldo	<u>222.025</u>
Stand per 31 december	
Aanschafprijs	492.547
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-132.607</u>
Boekwaarde	<u>359.940</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2022

1.1.2.3. Inventaris en apparatuur

Stand per 1 januari	
Aanschafprijs	393.087
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-181.084</u>
Boekwaarde	<u>212.003</u>

Mutaties in de boekwaarde	
Investerings	194.603
Overboeking	11.656
Desinvesteringen op aanschafwaarde	-106.463
Desinvesteringen op afschrijvingswaarde	102.057
Afschrijvingen	<u>-96.233</u>
Saldo	<u>105.619</u>

Stand per 31 december	
Aanschafprijs	492.883
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-175.261</u>
Boekwaarde	<u>317.622</u>

1.1.2.4. Overige materiele vaste activa

Stand per 1 januari	
Aanschafprijs	64.756
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-20.139</u>
Boekwaarde	<u>44.617</u>

Mutaties in de boekwaarde	
Investerings	2.812
Overboeking	0
Desinvesteringen op aanschafwaarde	0
Desinvesteringen op afschrijvingswaarde	0
Afschrijvingen	<u>-7.677</u>
Saldo	<u>-4.864</u>

Stand per 31 december	
Aanschafprijs	67.569
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-27.816</u>
Boekwaarde	<u>39.753</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2022

1.1.2.5. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering

Stand per 1 januari	
Aanschafprijs	
Cumulatieve afschrijvingen	
Boekwaarde	180.184
Mutaties in de boekwaarde	
Investerings	0
Overboeking	-180.184
Desinvesteringen op aanschafwaarde	0
Desinvesteringen op afschrijvingswaarde	0
Afschrijvingen	0
Saldo	-180.184
Stand per 31 december	
Aanschafprijs	
Cumulatieve afschrijvingen	
Boekwaarde	0

1.2.2. Vorderingen	2022	2021
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	50.575	185.922
1.2.2.3. Vorderingen op gemeenten en GR's	0	3.500
1.2.2.10. Overige vorderingen	100.976	19.730
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	81.746	30.064
1.2.2.14. Te ontvangen interest	22.214	0
1.2.2.15. Overlopende activa overige	0	397
	255.511	239.613

1.2..4. Liquide middelen	2022	2021
1.2.4.1. Kasmiddelen	239	239
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	25.173	13.372
1.2.4.3. Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	7.261.728	6.782.652
	7.287.140	6.796.263

Toelichting op de balans per 31 december 2022

2. Passiva

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 1 januari	Resultaat	Mutaties	Stand per 31 december
2.1.1.1. Algemene reserve	5.716.294	218.068	0	5.934.362

2.2. Voorzieningen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
2.2.1. Personele voorzieningen	243.205	163.268
De personele voorzieningen bestaan uit:		
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	197.575	163.268
2.2.1.5. Werkloosheidsbijdragen	16.190	0
2.2.1.6. Langdurig zieken	29.440	0
	<u>243.205</u>	<u>163.268</u>

2.2.1. Personele voorzieningen

	Jubileum voorziening	Werkloosheids bijdragen	Langdurig zieken
Stand per 1 januari	163.268	0	0
Mutaties			
Dotaties	53.251	16.190	29.440
Onttrekkingen	-18.944	0	0
Saldo	<u>34.307</u>	<u>16.190</u>	<u>29.440</u>
Stand per 31 december	<u>197.575</u>	<u>16.190</u>	<u>29.440</u>
Looptijd			
Tot 1 jaar	32.169	16.190	29.440
1-5 jaar	56.502	0	0
Meer dan 5 jaar	108.904	0	0
	<u>197.575</u>	<u>16.190</u>	<u>29.440</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2022

2.4. Kortlopende schulden	<u>2022</u>	<u>2021</u>
2.4.8. Crediteuren	761.936	226.154
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	457.748	370.433
2.4.10. Pensioenen	113.238	123.983
2.4.12. Overige kortlopende schulden	321.170	485.903
2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	147.466	241.757
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	280.238	283.448
2.4.19. Overige overlopende passiva	603	-645
	<u>2.082.399</u>	<u>1.731.033</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Nr	Omschrijving	periode van	periode tot	looptijd in mnd	Bedrag per maand	Bedrag verslagjaar	bedrag <1 jaar	bedrag 1-5 jaar	bedrag >5 jaar	bedrag totaal
1	Arval lease-auto	01-08-18	31-07-24	72	900,00	9.512,08	10.800,00	16.200,00		64.800,00
2	Canon printers inclusief Uniflow	01-07-20	30-06-26	72	1.963,25	23.618,25	23.559,00	106.015,50		141.354,00
3	Fitsz monitoring werkstations	10-07-05	onbepaald		2.400,00	21.498,88	28.800,00	144.000,00		
4	T-Mobile	01-11-19	onbepaald		5.000,00	61.145,55	60.000,00	300.000,00		
5	Ziggo Zuidplein	01-07-20	onbepaald		124,27	1.452,00	1.491,24	745,62		
6	Ziggo Alexander	01-05-21	onbepaald		99,41	1.161,60	1.192,92	5.964,60		
7	CJG HOS	01-07-15	onbepaald		2.428,00	27.847,82	29.136,00	145.680,00		
8	CJG IJsselmonde	01-07-15	31-08-23	98	2.551,14	29.260,16	30.613,68	51.022,80		250.011,72
9	CJG Prins Alexander	01-07-15	30-09-23	97	3.013,36	34.561,66	36.160,32	63.280,56		292.295,92
10	Metterwoon Zuidplein	01-09-20	31-08-25	60	3.943,08	45.305,68	47.316,96	173.495,52		236.584,80
11	Metterwoon Zuidplein parkeren	15-09-20	onbepaald		262,79	3.023,34	3.153,48	15.767,40		
12	Securitas alarm Zuidplein	01-09-20	onbepaald		31,39	376,68	376,68	1.883,40		
13	Horizon ABA-Educe	22-08-22	07-07-23	12	7.200,00	86.400,00	86.400,00	50.400,00		86.400,00
14	TSS alarmcentrale Zuidplein	01-05-19	onbepaald		38,76	284,46	465,12	2.325,60		
15	KPN internet HOS		onbepaald		100,71	4.233,60	1.208,52	6.042,60		
16	Kindkans licentie	01-01-23	31-12-25	36	3.420,00	27.953,40	41.040,00			123.120,00
17	Koers VO huur	01-06-16	31-08-26	122	5.456,80	65.148,39	65.481,60	305.580,80		665.729,60
18	Monday	28-02-23	27-10-23	8	308,00	9.144,00	3.696,00	3.080,00		2.464,00
19	Oberon ONZE Aanpak 21-24	01-08-21	31-07-24	36	6.369,14	59.841,76	76.429,68	197.443,34		229.289,04
20	CSU schoonmaak Zuidplein	01-09-20	onbepaald		1.292,54	9.091,26	15.510,48	77.552,40		
21	Merlijn Advies Groep basispakket	01-11-22	onbepaald		90,75		1.089,00	5.445,00		
22	Merlijn Advies Groep 10-strippenkaart	01-11-22	31-10-23	12	110,92		1.331,04	6.655,20		1.331,04
23	Adxpert arbdienst	01-01-23	onbepaald		4.530,61		54.367,32	271.836,60		
24	Ydam B.V. huur Schiekade 3e	01-01-22	31-12-26	60	5.370,53	40.106,29	64.446,36	322.231,80		322.231,80
25	Securitas alarm Schiekade 3e	9-3-2022	onbepaald		38,76		465,12	2.325,60		
26	CSU Schoonmaak Schiekade 3e	1-3-2022	onbepaald		2.112,72	19.015,96	25.352,64	126.763,20		
27	Fynch mobiliteit app	1-4-2023	31-3-2024	12	1.089,00	6.534,00	13.068,00			13.068,00
28	Indeed CV database	18-1-2023	17-1-2024	12	95,83		1.149,96			1.149,96
29	Studytube online leerplatform	12-12-2022	11-12-2023	12	2.723,01		32.676,12			32.676,12
30	Speedbooks licentie pakket begroting	1-1-2023	31-12-2023	12	620,13		7.441,56			7.441,56
31	Speedbooks licentie gebruikers	1-1-2023	31-12-2023	12	366,03		4.392,36			4.392,36

Gebeurtenissen na balansdatum

In het najaar van 2022 nam de Tweede Kamer een motie aan waarin de Minister van OCW werd verzocht in te grijpen bij de samenwerkingsverbanden die reserves hebben boven de signaleringsgrens van mogelijk bovenmatig vermogen. Reden is dat de Tweede Kamer van mening is dat het afbouwen te langzaam gaat. De Minister heeft de motie aanvaard en aangekondigd met maatregelen te komen voor het invoeren van een korting op de te hoge reserves per ultimo 2022. Ook bij PPO ging de afbouw trager dan gepland volgens het ingediende bestedingsplan, onder andere vanwege onverwachte nieuwe toekenningen van rijksbijdragen in 2022. Voor PPO Rotterdam betekent de voorgenomen maatregel van de Minister dat er vanaf kalenderjaar 2024 onzekerheid ontstaat over de financierbaarheid van de in samenspraak met de schoolbesturen al lopende en in 2023 nieuw gestarte projecten. De laatste projecten waren nog niet begroot en zijn onlangs gestart. Bijkomend resultaat hiervan is dat de afbouw van de reserves wordt versneld. Het gaat om projecten die gericht zijn op vroegsignalering, terugdringen van het aantal thuiszitters, aandacht geven aan bijzondere doelgroepen zoals hoogbegaafden en faciliteren van leerlingen met ondersteuningsbehoefte binnen het reguliere onderwijs. Het is onzeker of deze projecten nog uitgevoerd kunnen worden in het geval er een hoge korting wordt opgelegd. Bij de meerjarenbegroting 2024-2028 zal bekeken worden welke ruimte PPO Rotterdam nog heeft om dergelijke projecten te financieren. Ook voor de uitvoerbaarheid van het nieuwe ondersteuningsplan 2024/2028 zal de voorgenomen ministeriele maatregel uiteraard gevolgen kunnen hebben, door de afgenomen bestedingsruimte.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW/EZ			
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	37.418.051	33.281.406	32.733.263
	<u>37.418.051</u>	<u>33.281.406</u>	<u>32.733.263</u>
3.1.2. Overige subsidies OCW/EZ	432.031	528.739	334.869
	<u>37.850.082</u>	<u>33.810.145</u>	<u>33.068.132</u>
3.2.2. Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GRbijdragen en subsidies	84.000	84.000	103.100
	<u>84.000</u>	<u>84.000</u>	<u>103.100</u>
	<u>84.000</u>	<u>84.000</u>	<u>103.100</u>
3.5 Overige baten			
3.5.2. Detachering personeel	31.686	16.928	63.265
3.5.10. Overige	12.723	0	1.520
	<u>44.409</u>	<u>16.928</u>	<u>64.785</u>
4.1. Personeelslasten			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	6.414.099	8.740.844	6.501.620
4.1.1.2. Sociale lasten	959.740	0	906.677
4.1.1.3. Premies Participatiefonds (PO/VO)	89.732	0	192.187
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds (PO/VO)	2.949	0	2.987
4.1.1.5. Pensioenlasten	1.033.232	0	1.100.183
	<u>8.499.752</u>	<u>8.740.844</u>	<u>8.703.654</u>
4.1.2. Overige personele lasten			
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	98.881	30.000	26.218
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	1.662.387	1.468.440	1.350.283
4.1.2.3. Overige	509.284	539.945	295.610
	<u>2.270.552</u>	<u>2.038.385</u>	<u>1.672.111</u>
4.1.3. Ontvangen vergoedingen			
4.1.3.3. Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	-62.838	-40.000	-81.881
	<u>-62.838</u>	<u>-40.000</u>	<u>-81.881</u>
	<u>10.707.466</u>	<u>10.739.229</u>	<u>10.293.884</u>
Gemiddeld aantal fte			
	<u>2022</u>	<u>2021</u>	
Bestuur / Management	5,00	4,88	
OAT's	84,51	92,91	
Staf	9,86	9,46	
Totaal gemiddeld aantal fte	<u>99,37</u>	<u>107,25</u>	

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2. Afschrijvingen materiele vaste activa	155.174	153.018	119.273
	<u>155.174</u>	<u>153.018</u>	<u>119.273</u>
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	264.016	237.000	236.705
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	1.431	0	6.576
4.3.5. Schoonmaakkosten	49.269	0	25.790
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	-84	0	1.553
4.3.8. Overige huisvestingslasten	13.590	70.000	2.696
	<u>328.222</u>	<u>307.000</u>	<u>273.320</u>
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	356.259	346.000	318.398
4.4.2. Inventaris en apparatuur	5.362	4.000	1.256
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	22.840	49.000	47.359
4.4.5. Overige	34.076	81.000	40.940
	<u>418.537</u>	<u>480.000</u>	<u>407.953</u>
Accountants honoraria			
Onderzoek van de jaarrekening	24.988		20.697
Andere controleopdrachten	484		3.498
Fiscale adviesdiensten	976		
Andere niet-controlediensten	0		
	<u>26.448</u>	<u>20.000</u>	<u>24.195</u>
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen			
4.5.1. Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW			
4.5.1.1. Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so	19.439.921	17.446.689	17.361.743
	<u>19.439.921</u>	<u>17.446.689</u>	<u>17.361.743</u>
4.5.2. Doorbetaling op basis van 1 februari			
4.5.2.1. Doorbetaling op basis van 1 februari (v)so	1.163.170	874.380	744.134
4.5.2.2. Doorbetaling op basis van 1 februari sbo	1.284.436	908.829	682.513
	<u>2.447.606</u>	<u>2.360.106</u>	<u>1.426.647</u>
4.5.3. Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbest	4.287.768	4.202.538	4.268.608
	<u>26.175.295</u>	<u>24.009.333</u>	<u>23.056.998</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>2021</u>
6. Financiële baten en lasten			
6.1. Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	24.271	0	0
	<u>24.271</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
6.2 Financiële lasten			
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	0	0	-7.234
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-7.234</u>

Resultaatbestemming

Toelichting resultaatsbestemming

Het volledige resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Model G Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	<i>kenmerk</i>	<i>datum</i>	
Subsidie begaafde leerlingen	HBL19119	14-11-2019	Nee
Subsidie Wel in ontwikkeling	PO560123628	02-12-2021	Nee
Subsidie Wel in ontwikkeling	WIO22055	31-10-2022	Nee

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar niet van toepassing

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar niet van toepassing

Verantwoordingsmodel WNT

De WNT is van toepassing op PPO Rotterdam. Het voor PPO Rotterdam toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2022

Bedragen in euro's

Functiegegevens	M. Minderhoud	
	Bestuurder	
	01-01-2022	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	31-12-2022	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.978	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.586	
	<i>Subtotaal</i>	€ 143.564
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Bezoldiging		€ 143.564

Gegevens 2021

Bedragen in euro's

Functiegegevens	M. Minderhoud	
	Directeur-Bestuurder	
	01-01-2021	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	31-12-2021	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 108.335,0	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.425,0	
	<i>Subtotaal</i>	€ 127.760,0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000,0	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0,0	
Bezoldiging		€ 127.760,0

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Gegevens 2022

Naam topfunctionaris	Functie
T. Akyazi	Lid AV
R. van den Berg	Lid AV
C. van den Boogaart-Spruijt	Lid AV
A. van Dijk-Freeke	Lid AV
C. Gerdan	Lid AV
C. van Groesen	Lid AV
T. Groot Zwaartink	Lid AV
M. Hoevers	Lid AV
Y. van Hoof	Lid AV
J. Hubeek	Lid AV
J. Kester	Lid AV
M. van Kordelaar	Lid AV
S. Langelaar	Lid AV
J. van Leeuwen	Lid AV
H. Meems	Lid AV
D. Middelkoop	Lid AV
M. Pennings	Lid AV
G. Reinalda	Lid AV
P. Schreuder	Lid AV
E. Spruijt	Lid AV
R. Voss	Lid AV
D. Wittens	Lid AV

Ondertekening jaarrekening

Rotterdam, 22 juni 2023

Bestuurder
Dhr. Michiel Minderhoud

Toeziçhthouders

Dhr. Huug de Deugd (voorzitter)

Dhr. Tuncer Akyazi (lid)

Mevr. C. van den Boogaart-Spruijt (lid)

Mevr. Cobi van Beek (lid)

Dhr. Cihan Gerdan (lid)

Mevr. Celine van Groesen (lid)

Dhr. Ton Groot Zwaafink (lid)

Mevr. Marieke Hoeyers (lid)

Mevr. Yvette van Hoof (lid)

Dhr. Jan Jaap Hubeek (lid)

Mevr. Jasmijn Kester (lid)

Dhr. Martijn van Kordelaar (lid)

Mevr. Stefanie Langelaar (lid)

Mevr. Jennyfer van Leeuwen (lid)

Dhr. Henk Meems (lid)

Mevr. Diane Middelkoop (lid)

Dhr. Geert Jan Reinalda (lid)

Mevr. Elise Spruijt (lid)

Mevr. Renata Voss (lid)

Mevr. Dewi Wittens (lid)

Verbonden partijen

De volgende 21 schoolbesturen zijn aangesloten bij PPO Rotterdam:

Nr	Naam bestuur	Soort bestuur	Plaats	Code
1	De Kralingsche school	Vereniging	Rotterdam	4
2	LEV Scholengroep West Nederland	Vereniging	Alphen aan den Rijn	4
3	Martinusstichting voor so en vso	Stichting	Rotterdam	4
4	Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
5	Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4
6	Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad	Stichting	Zaanstad	4
7	Hindoe Onderwijs Nederland	Stichting	Den Haag	4
8	Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond	Stichting	Rotterdam	4
9	Kind en Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4
10	Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg Schiebroek	Stichting	Rotterdam	4
11	Rotterdamse Schoolvereniging	Stichting	Rotterdam	4
12	Stichting gro-up Van Brienoordschool	Stichting	Rotterdam	4
13	Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam eo	Stichting	Rotterdam	4
14	Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
15	Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	Stichting	Rotterdam	4
16	Yulius Onderwijs	Stichting	Dordrecht	4
17	De Rotterdamse Montessorischool	Vereniging	Rotterdam	4
18	De Van Oldenbarneveltschool	Vereniging	Rotterdam	4
19	Montessorischool Kralingen	Vereniging	Rotterdam	4
20	Stichting iHub Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
21	Stichting Groos	Stichting	Rotterdam	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Informatie over de rechtspersoon

Naam:	Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam
Rechtsvorm:	vereniging
Bestuursnummer:	42650
KvK-nummer:	57634866
Adres:	Postbus 52250, 3007 LW Rotterdam
Telefoonnummer:	010-303140
E-mailadres:	info@pporotterdam.nl
Website:	www.pporotterdam.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o

Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de bestuurder en de Algemene Vergadering voor de jaarrekening

De bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2022. In dit kader is de bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Algemene Vergadering is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in

de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Algemene Vergadering onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 22 juni 2023

Van Ree Accountants

w.g.

A. van der Plas RA MSc